Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 20 גראשען | היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

№ 245	Łódź, Wtorek 22 października 1929 r.	זיבעטער יאהרגאנג	לאדז דינסטאג, יח תשרי תר״צ	№ 245

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע לאדז, פעטרקאווער 21, טעל. 24-71

דייטש=פוילישער האנדעלס=אפמאך
זאל געשלאסען ווערען נאך היי=יאהר

בערלין, 21 (פ.ט.אג.) די צייטונגען וואס שטעהען נאהענט צו די רעגירונגס-קרייזען טיילען מיט, אז לויט די בעריכטען, וואס דער דייטשער בעוואנדטער אין פוילען ראושער האט אפגעגעבען וועגען פערלויף פון די פויליש-דייטשע אונטער-האנדלונגען דארף מען ערווארטען, אז נאך היי-יאהר וועט געשלאסען ווערען א פראוויזארישער האנדעלס-אפמאך און ס'וועט אויפהערען דער צאל-קריג צווישען ביידע מלוכות.

סטאלין ארבייט ווידער

ריגא, (ספ. טעל. פון מאסקווע טיילט מען מיט, אז סטאלין איז צוריקגעקומען און האט איבערגענומען זיין אמט. טראץ זיין געוואוינהייט איז ער דעמאנסטראטיוו אין אנ'אויטא אדורכגעפאהרען איבער די גאסען פון מאסקווע.

אין די דיפלאמאטישע קרייזען האלט מען, אז זיין שטעלונג האט זיך ווידער פעסטגעשטארקט

דירעקטאר פון פוילישען עמיגראציע-אמט אין א"י

תל-אביב, 21. (יט"א, טעלעגראפיש) היינט איז אהער אנגעקומען דער פוילישער האנדעלס-אטאשע ד"ר בערנארד הויזנער. צוזאמען מיט איהם איז אויך געקומען דער דירעקטאר פון פוילישען עמיגראציע-אמט ד"ר לעשונסקי.

אראבישע פראטעסט=אקציע
געגען די טויט אורטיילען אויף די צפת'ער רוצחים

ירושלים, 21 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער פראטעסט-שטרייק פון די אראבער, וואס האט דא געזאלט פארקומען צוליב'ן טויט-אורטייל אויף די 3 אראבער איז נישט פארגעקומען און וועט ווארשיינליך פארקומען דאנערשטאג דעם 24 ה. ח. ווען ס'דארף אנקומען די ברימישע אויספארשונגס-קאמיסיע

ירושלים, 21 (י.ט.א. טעלעגראפיש.) אין צפת זענען אויך היינט געווען געשלאסען דאס רוב אראבישע געשעפטען אלס פראטעסט געגען דעם טויט-אורטייל אויף די דריי אראבישע סוחרים. פונדעסטוועגען האבען די אראבישע סוחרים גע-האנדעלט אין זייערע געוועלבער דורך די הינ-טערשטע טירען.

חיפה, 21 (י.ט. א. טעלעגראפיש). נעכטען איז אין היגען מעטשעט פארגעקומען א פראטעסט-פערזאמלונג פון די אראבער. ס'איז געשלאסען געווארען ארויסצושיקען א דעפעשע צום קעניג געארג וועגען בעגנעדיגונג פאר די 3 אראבער, וואס זענען פערמשפט געווארען צום טויט.

ירושלים, 21 (י. ט. א. טעלעגראפיש). צוליב דעם, וואס דער פראקוראר איג'ם פראצעס פון שעיק טעל עב מארקאה האט זיך ארויסגעוויזען פאר נישט ענטשפרעכענד פאר זיין אמט איז אלס פראקוראר בעשטימט געווארען דער ענגלישער רעגירונגס-אדוואקאט שערוועל.

בעהייצונג און בעשפייזונג וועלען בעקומען
די לאדזער סעזאן=ארבייטער
אינטערוועניץ פון פרעז. זשעמיענצקי אין ווארשא

ווארשא, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט דער ארבייטס-מיניסטער ה' פריכטער בעת זיין וויילען אין לאדז געמאכט א בעזוך דעם שטאט-פרעזידענט זשעמיענצקי. נעכטען, ווען פרעז. זשעמיענצקי איז אין אמטליכע אנגעלעגענהייטען געוועזן אין ווארשא, האט ער בעזוכט דעם אר-בייטס-מיניסטער און ארומגערעדט די פראגע וועגען די סעזאן ארבייטער, וועלכע בלייבען דעם ווינטער אהן ארבייט און האבען דערצו נישט קיין רעכט צו גענימען פון ארבייטסלאזען שטיצע. דער ארבייטס מיניסטער האט פערשפראכען די סעזאן-ארבייטער צו פערשרייבען אין די רשימות פון די ארבייטסלאזע. נאר אזוי ווי די דאזיגע ארבייטער וועלען שוין פון קיין רעגירונגס-אונטערשטיצונגען נישט געניסען, ווייל די פאנדען אויף די דאזיגע אונטערשטיצונגען זענען שוין אויסגעשעפט, האט ער פערשפראכען צו בעשטימען א ספעציעלען פאנד. פונ'ם דאזיגען פאנד וועלען ארויסגעגעבען ווערען שטיצע אין הייץ-מאטער-יאלען און פראדוקטען. אויף דער נאהענטסטער זיצונג פון מיניסטארען-ראט וועט דער דאזיגער פאנד בעשטעטיגט ווערען.

פ.פ.ס., בונד און דייטשע ארבייטער
בילדן א געמיינזאמען סעקרעטאריאט

ווארשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קאר-רעספאנדענט) די טעג וועט פארקומען א געמיינזאמע קאנפערענץ פון פ.פ.ס., „בונד" און דייטשע סאציאליסטישע ארבייטער-פארטיי וועגען אויסאר-בייטען אנ'אלגעמיינע טאקטיק אין לאנד. אויף דער קאנפערענץ וועט אויסגעוועהלט ווערען א סעקרע-טאריאט פון אלע 3 גרופען, וועלכע וועט אנפיהרען מיט דער געמיינזאמער ארבייט.

מ

ענער=היטען

אין די נייעסטע פאסאנען און קאלירען,
בעסטע קוואליטעט

עמפפעהלט

מ. קאפעלושניק, נור קאנסטאנטינער

8

ציוניסט. ארבייטס-פארטיי „התאחדות" אין לאדז

היינט, דינסטאג, דעם 22 ד. ח. (2-טער טאג חוה"מ סוכות), 8 אווענד קומט פאר אין זאל „קאלאסעאום" זאכאדניא 53 א

עפענטליכער משפט איבערן „בונד"
צוליב זייער שטעלונג צו די געשעהענישען אין א"י

מיטגלידער פון טריבונאל:

ד"ר ש. י. שווייג, ד"ר נתן עק, אינזש. פ. לינדער

פראקוראר: פרנס פון דער ווארשאווער קהלה י. אייגעס.
ציווילמאנער אין נאמען פון די געליטענע ד"ר א. מארטאכאווער.
עקספערט: ד"ר ז. עלענבערג.
עדות: פארטיידיגער: אינזש. אינספעקטאר ח. שאשעס.
בילעטען צו בעקומען טעגליך אין לאקאל פון „התאחדות" שיענקיעוויטשא 3/5

אויפפאדערונג!

דערמיט מאדער איך אויף דעם ה' י. ג. וויינטרייב (אגראדאווא 20), דאס ער זאל מיר אין משך פון 8 טאג בעצאהלען פאר זיינע אייגענע פראטעסטען. אין נעגענפאל, נעהם איך פון מיר אראפ די פעראנטווארטליכקייט פאר די ווייטערדיגע פאלגען. מיט אכטונג יצחק שווארצמאן

קוואליפיצירטע
קירזשנער=געזעלען
ווערען פון זאפארט געזוכט ביי קלאר, נאוואמיעסקא 8.

מעקלערס
ווערען געזוכט

מיט'ן צוועק צו פערקויפען א הויז.
צו מעלדען זיך אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט".
11125

Dr. med. STUPEL
12 Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט-, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, ליכט און ראק, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.
נעהמט אן פון 6 ביז 9 אין אווענד

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 59-40
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 5—9 אווענד
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

אויפ'ן גרונד פון ארט. 88 פון 3. געזעץ פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט פון 7/6 1927 וועגען אינדוסטריע-רעכט (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) ווי אויך 18 § פון אוסטאוו פון 4 סטאטוט פון בע-שטעטיגטען צעך ביי דער וואיעוואודזטווע אין לאדז, רופט דערמיט צונויף דער אינדוסטריע-אמט פון דער 1. אינסטאנץ, אלס אויפזיכטס-מאכט פון צעך

א גענעראל-פערזאמלונג פון די מיט-גלידער פון רימער-צעך

אויף היינט, דעם 22 אקטאבער ד. י. 8 אזייגער אווענד אין לאקאל פון הענדווערקער-קלוב פאלודניאווע 4, 2-טער שטאק מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג דורך א פארשטעהער פון אויפזיכט-מאכט; 2) וואהל פון א פערוואלטונג, רעוויזיאנס-קאמיסיע און שידס-געריכט; 3) פרייע פארשלאגען. אלע צעכען און פעראיינען פון לאדז און אומגעגענד ווערען געבעטען צוצושיקען זייערע דעלעגאטען.

די פערוואלטונג.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאנק דער
נאכט-פאגאטאוויע ביים „לינת הצדק"
מיט דעם ה' ד"ר היינריך בראש פאר די ערטיילטע שנעלע הילף יום כפור ביינאכט. איך ווינש דעם „לינת הצדק" ווייטערען ערפאלג אויף דעם געביט. מיט אכטונג
אברהם דימאנט, ווסכאדניא 25
11132

„יודן האבן רעכט אויף א נאציאנאלע היים“

קאמיל הויסמאנס ווענן קאוטסקי'ס אנטי-ציוניסטישען ארטיקעל

בריסעל (יט"א) אלס ענטפער אויף די אנטי-ציוניסטישען ארטיקעל, וואס דער בעקאנטער סאציאליסטישער טעארעטיקער „קארל קאוטסקי“ האט נישט לאנג פערעפענטליכט אין דער אנטווערפענער סאצ. ציטונג „פאלקסגאזעט“ איז ארויס רעפ. קאמיל הוסמאנס מיט א פאליטישען ארטיקעל נעגען די אויספיהרונגען פון קאוטסקי. רעפ. הויסמאנס איז מקרים, אז דאס איז דאס ערשטע מאל, ווען ער מוז בעקעמפען די אויספיהרונגען פון קארל קאוטסקי.

ארומרערענדיג די לעצטע געשעהענישען אין א"י, ערקלערט רעפ. הויסמאנס: „איך געהער נישט צו די יעניגע, וואס פערלאנגען, אז מען זאל זיך בוינען, ווייל דער גענגער ווענדעט אן געוואלד-מיטלען, אין גענענטייל: איצט ווייל די אראבער גרייטען צו געוועהר, בין איך גענויגט צו זאגען די יודען: בלייבט און פערטיידיגט זיך, איך וואלט אבער היכף צוגעגעבען: און פערמעהרט זיך.

הויסמאנס קומט צום פאלגענדען אויספיהר: „די יודען האבען דאס רעכט אויף א נאציאנאלער היים, דאס 16-מיליאניגע פאלק האט רעכט אויף אנ'ארט אונטער דער זון, וואו עס זאל נישט מעהר זיין בלויז טאלערירט. פאר די אראבער בלייבט אייבער א שטח, וואס איז כמעט אזוי גרויס ווי אייראפא, דער סאציאליזם האט די מאראלישע פליכט, יעדעס פאלק צו ברענגען צו דער מעגליכקייט, עס זאל קענען ארויסווייזען זיין נאציאנאלען פנים.

די יודען פון בעלגיש-קאנגא פראטעסטירען געגען די א"י-געשעהענישען

אנטווערפען (יט"א) דער קארעספאנדענט פונ'ם אנטווערפענער „מאטען“ מעלדעט פון בעלגיש קאנגא, אז דארט איז פארגעקומען א מאסענמיטינג פון דער יודישער קאלאניע אין קאנגא, וועלכער האט אנגענומען א שארפע פראטעסט-רעזאלוציע געגען די אראבישע אנפאלען אויף יודען אין ארץ-ישראל.

אראבישער מעמאריאל צום פעלקער-בונד

ירושלים, 21 (י.ט.א. טעלעגראפיש). די אראבער גרייטען צו א מעמאריאל צום פעלקער-בונד. אין מעמאריאל וועלען אנגעגעבען ווערען די שאדענס, וואס די אראבער זאלען האבען געליטען פון די יודען.

500 ענטשעדיגונגס-פאדערונגען

ירושלים, 21 (י.ט.א טעלעגראפיש). אין דרום-דיסטריקט פון ארץ-ישראל האבען די יודען דערלאנגט 500 ענטשעדיגונגס-אנקלאגעס אויף א סומע פון 185 טויזענד פונט.

אראבער ווילען באיקאטירען די אויספארשונגס-קאמיסיע

דער ארגאן פון דער אראבישער עקזעקוטיווע דער „פעלעסטיין“ האט אפגעדרוקט אנ'ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט פארגעלעגט די אראבער, זיי זאלען באיקאטירען די אויספארשונגס-קאמיסיע פון דער ענגלישער רעגירונג, וואס קומט קיין ארץ-ישראל. די דערמאהנטע ציטונג פעררופט זיך דערביי אויפ'ן באיקאט פון דער אזוי גערופענער מילנער-קאמיסיע אין עגיפטען און סימאן קאמיסיע אין אינדיען.

א יודען-פריינדליכער פאסטאר

פויזען, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין דער צוואנגעלישער „זאנטאגספרעסע“, וואס ערשיינט אין פויזען איז אפגעדרוקט אנ'ארטיקעל פון פאסטאר בלאו וועגען דער יודען-פראגע. דער פאסטאר פערטיידיגט די יודישע רעכט אויף ארץ-ישראל.

נאציאנאל-ביבליאטעק אריבערגעפיהרט

ירושלים, 21 (י. ט. א. טעלעגראפיש). ס'איז אינגאנצען פערענדיגט געווארען דאס אריבערפיהרען די נאציאנאל-ביבליאטעק פון פריהערדיגען בנין אין נייעם וואלפסאן-הויז אויפ'ן הר-הצופים.

אנ'אראביש-פאשיסטישע פארטיי

ירושלים, 21 (י. ט. א. טעלעגראפיש) אנ'אראבישע ציטונג אין דמשק איז מודיע, אז איינער פון די סעקרעטארען פון דער אראבישער עקזעקוטיווע פערנעהמט זיך מיט ארגאניזירען אנ'אראביש פאשיסטישע פארטיי.

נייטראלע ארבייטס-בירזשע

ירושלים, 21 (י. ט. א. טעלעגראפיש). אויפ'ן סמך פון א פערשטענדיגונג צווישען קאלאניסטען-פערבאנד מיט די ארבייטער ווערט געשאפען א נייטראלע ארבייטס-בירזשע, וועלכע וועט ערלעדיגען געגענזייטיגע סכסוכים. די ערשטע בירזשע ווערט געגרינדעט אין פתח-תקוה.

א"י-רעגירונג בעקעמפט די אראבישע באיקאט-בעוועגונג

ירושלים, 21 (י.ט.א.) אין דעם אפיציעלען ארגאן פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג „אפישעל“, איז אפגעדרוקט א פעראָרדנונג פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג אין צוזאמענהאנג מיט דער נאך נישט איינגעשטילטער באיקאט-אגיטאציע פון די אראבער געגען יודען.

לויט דער דאזיגער פעראָרדנונג ווערען די פאליציי- און דיסטריקט-קאמיסארען בעפולמעכטיגט אנצוווענדען די שארפסטע מיטלען געגען דער באיקאט-אגיטאציע פון די אראבער.

וואנדערוועלדע בעגריסט אנ'א"י-אקאדעמיע

ווארשא, (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין די זאלען פון שטאט-ראט איז פארגעקומען אנ'א"י-אקאדעמיע, איינגעארדענט דורך די רעכטע פועלי ציון. צו דער אקאדעמיע איז געקומען זעהר א גרויסער עולם.

עס זענען אנגעקומען בעגריסונגען צו. אנר. אין נאמען פון אינטערנאציאנאלען סאציאליסטישען קאמיטעט פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל עמיל וואנדערוועלדע און ברוקער מיט וואונשען פון ערפאלג אינ'ם קאמף, זיי האבען אויך צוגעשיקט א קאפיע פונ'ם בריף וועלכען זיי האבען ארויסגעשיקט צו די ארגאניזירטע ארבייטער אין א"י. זיי דריקען אויס זייער מיטגעפיהל פאר די געפאלענע קרבנות און דריקען אויס די האפנונג, אז ס'וועט פרידליך אויפגעבויט ווערען א נאציאנאלע היים צום וואוהל פון ביידע פעלקער וואס בעוואוינען דאס לאנד.

די אקאדעמיע האט אנגענומען א דאנק רעזאלוציע פאר דער בעגריסונג.

שטרענגער אויפמאהנען די שטייערן

פאדערט דאס אינערן-מיניסטעריום פון די מאגיסטראטען

ווארשא, 21 (טעלעפאניש). דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט מיטגעטיילט דעם אינערן-מיניסטעריום, אז די אויכמעסטונג און דאס איינקאסירען פון די מלוכה'שע שטייערן פון פלעצער, לאקאלען און אומבעוועגליכע גיטער דורך די מאגיסטראטען ווערט נישט געמאכט ווי געהעריג: די פערלעגענע שטייערן בעטרעפען ערטערווייז ביז 50 און מעהר פראצ.; די אויסמעסטונג פון די שטייערן קומט פאר נישט אין די בעשטימטע טערמינען און איינינע מאגיסטראטען שיקען נישט איבער די איינקאסירטע סומען אין די בעשטימטע טערמינען.

דאס אינערן-מיניסטעריום האט זיך דעריבער געווענדעט צו די וואיעוואדעס מיט א צירקולאר, אז זיי זאלען פעראָרדנען איינצוקאסירען די פערלעגענע שטייערן.

אויסערן-מיניסטעריום זאל איינפיהרען אנ'ענדערונג

אין דעם אופן פון ראטיפיצירען טראקטאטען

ווארשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) לויט ווי מיר דערוויסען זיך, האט דאס אויסערן-מיניסטעריום בדעה איינצופיהרען א נייע פראצעדור פון ראטיפיצירען טראקטאטען.

ביז איצט איז יעדער טראקטאט אריינגעשיקט געווארען אין סיים, און נאך דער ראטיפיקאציע פון סיים און סענאט זענען זיי אריין אין קראפט.

איצט וויל דאס אויסערן-מיניסטעריום אין דער הינזיכט אויסמיידען דעם סיים און סענאט, און בעגנוגען זיך בלויז מיט דער אונטערשריפט פון מלוכה-פרעזידענט.

געגרינדעט דער אגראר-פערבאנד

א דעלעגאציע פאהרט ארויס קיין אויסלאנד וועגען קרעדיט

ווארשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די פוילישע אגראר-סינדיקאטען האבען זיך ענדגילטיג ארגאניזירט אין א פערבאנד פון 12 סינדיקאטען, וועלכער וועט אנפיהרען מיט דעם האנדעל פון תבואה אין פוילען.

נעכטען זענען אויך וועגען דעם פארגעקומען די לעצטע קאנפערענצען צווישען האנדעלס- און אגראר-מיניסטעריום.

די טעג פאהרט ארויס קיין אויסלאנד א דעלעגאציע פונ'ם פערבאנד, וועגען בעקומען אויסלענדישען קרעדיט.

ארעסטירט אנ'עדות

חיפה, 21 (י.ט.א. טעלעגראפיש) עס איז ארעסטירט געווארען אנ'אראבישער עדות, וועלכער האט פאלש געשוואוירען אין געריכט. דער עדות האט געמאכט א פאלשע אנצייגע אויפ'ן אינזשעניער מילער, וועלכער איז צוליב דעם ארעסטירט געווארען.

2 יוד. קרבנות פון א געשעפטליכן סכסוך

טראגישער פארפאל מוצאי-יום-כפור אין ניו-יארק

ניו-יארק (יט"א) מוצאי יום-כפור איז אין דער ניו-יארקער פארשטאט ניו-האטשעל פארגעקומען פאלגענדער טראגישער מארד און זעלבסטמארד-פאל.

יום-כפור נאכ'ן דאוונען האבען זיך געטראפען דער פליישסוחר איזידאר אטלאס 44 יאהר אלט, און דער הויזווירט שמואל מאלאקאוו 45 יאהר אלט, וועלכע האבען צווישען זיך א לאנג-יעהריגען סכסוך וועגען די היפאטעק אין דער הויז פון 5000 דאלאר. דאס צונויפטרעפען זיך איז פארגעקומען אין הויז פון מאלאקאוו'ן, אין דעם לעצטענס ארבייטס-צימער. אין א געוויסען מאמענט האבען די שטוב-מענשען דערהערט עטליכע שאסען, ווען מען איז אריין אין מאלאקאוו'ס ארבייט-צימער, זענען ביידע געלעגען דערשאסענע, אהן סימנים פון לעבען. נעבען די טויטע איז געלעגען א רעוואלווער. די פאליציי-אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז אטלאס האט פריהער געשאסען מאלאקאוו'ן און נאכהער זיך אליין גענומען דאס לעבען.

אנגעהויבען אין רוסלאנד א קאמפאניע צו ליקווידירען דעם „ארט“

מאסקווע (יט"א) צווישען די יודישע קאמוניסטען-טוער האט מען אנגעהויבען א קאמפאניע פאר ליקווידירען דעם „ארט“-פערבאנד אין סאוועט-רוסלאנד. די פראגע, צי מען זאל ליקווידירען דעם „ארט“ אין רוסלאנד וועט ענדגילטיג בעשטימט ווערען אויף דער קאנפערענץ פון די יודישע קאמוניסטישע סעקציעס, וואס דארפען איינגיכען פארקומען. די קאמפאניע געגען סאוועטישען „ארט“ האט נישט קיין געמיינזאמעס מיט'ן אויסלענדישען „ארט“, וואס פיהרט אין רוסלאנד א ברייטע הילפס-ארבייט.

ריגער שטאט-ראט שענקט א פלאץ

פאר א יודישער פילאנטראפישער געזעלשאפט

ריגע (יט"א) דער ריגער שטאט-ראט האט געשענקט דער ארטיגער געזעלשאפט „לינת הצדק“ א שטח, אויף וועלכען עס וועט אויפגעבויט ווערען א נייער בנין פון דער געזעלשאפט. די בוי-קאסטען וועלען בעטרעפען 40,000 דאלאר. א העלפט פון דער סומע האט די געזעלשאפט אין היפאטעקען, די צווייטע העלפט וועט געשאפען ווערען פון פרייוויליגע שפענדונגען.

דער ריגער „לינת - הצדק“ האט געהאט געפאכטעט א בנין ביי א געוויסער קירכען-געזעלשאפט און איז עקסמיטירט געווארען נאך א לאנג-יעהריגען סכסוך מיט דער געזעלשאפט.

היינט און פאלגענדע טעג! היינט און פאלגענדע טעג!

WOŁGA... WOŁGA... - וואלגא... וואלגא...

H. A. SCHLETOW i LILJAN HALL DAVIS

ראמאנטישע פאסירונגען פון — אין די — סטיענקא ראזין: הויפטראלען:

עם נעמט אנטייל א גרויסער רוסישער כאר, וועלכער וועט אויספיהרען א רייהע רוסישע לידער.

קינא-טעאטער ZACHĘTA

זנערגשער 26, ביים פלאץ קאשטשעלני

פערשטארקטער ארקעסטער.

דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

נעכסטער פראגראם: „ליבעס = נאכט פון א פער'משפט'ען“.

אנהויב פון די סעאנסען אין וואכענטאג 3.30. שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג צום פרייז פון 40 גראשען אן.

היינט און פאלגענדע טעג!

אין דער נעץ פון זינד (בלוט אויפ'ן ים)

LILJAN HALL DAVIS i SUZY VERNON

ריהרענדע לעבענס-דראמע אין 10 אקטען אין די הויפטראלען: די שענסטע אייראפא'ס שטערנ'ס

נעכסטער פראגראם: „פירשטין מאשא“ (בלוטיגער פריהמארגען איבער דער נעווע), גרויסע דראמע פון רוסישען לעבען אין דער הויפט-ראלע: KLAUDJA VICTRIX אין אנדערע. געזאנגען צום בילד וועט אויספיהרען א גרויסער רוסיש-אוקראינישער כאר אונטער דער לייטונג פון ה' אקימאוו.

Kino Spółdzielni

Sienkiewicza 40.

אנהויב אין וואכ. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג און י"ט 2 נאכמ., לעצטער סעאנס 10 אוו. אויף ערשטען סעאנס — זענען די פרייזען פערמינערט.

פון האנדעלס-געריכט

(ו) די האנדעלס־אפטיילונג בײם קרײז־געריכט האט נעכטען ערקלערט באנקראט דעם אינהאבער פון שיך־מאגאזין אויף גלובנא 54, י. ראטענבערג.

אזוי ווי זײנע קרעדיטארען האבען באוויזען, אז דער באנקראט איז א בײזוויליגער, האט דאס געריכט בעשלאסען ארײנצוזעצען דעם באנקראט־ניק אין טורמע פאר בעל־חובות.

אויף דער זעלבער סעסיע איז ערקלערט געווארען באנקראט דער אינהאבער פון דער שטרימפ פירמע „נאַטאנשע" זשרודלא" (פיעטריקאווער 110) רוד פלעסנער.

אויך דעם באנקראטניק איז בעשלאסען געווארען ארײנצוזעצען אין ארעסט פאר בעל־חובות.

ווענען ערקלערען איהם באנקראט האט זיך געווענדעט צום געריכט דער אינהאבער פון דער פירמע ש. בוגענשטײן, מאנופאקטור־אונטערנעה־מונג פלאצאווא 2, פערקויף־לאגער פיעטריקא־ווער 16.

דאס געריכט האט ערקלערט באנקראט די פירמע פונ'ם 19. אקטאבער 1929. דעם באנקראט־טירט איבערגעבען אונטער אויפזיכט פון דער פאליציי.

לאדזער יודישע קראנקע אין אָטוואָצקער סאנאטאָריום „מרפא"

ווײלענדיג אין די יום־טוב־טעג אין אטוואצק, האט דער סעקרעטאר פון דער יודישער קהלה אין לאדז ה' פ. נאדעל, בעזוכט צוזאמען מיט'ן היגען פרעסע־רעפערענט בײ דער וואיעוואדזטווע, ה' שפער די דארטיגע גוט־בעקאנטע הײל־אנשטאלט פאר לונגען־קראנקע „מרפא".

אויף 64 קראנקע, איז 40 אויסגעפאלען אויף לאדזער יודען. ד. ה. העכער 60 פראצענט. זײ אלע קורירען זיך דארט אויפ'ן חשבון פון דער סאציאלער הילף־קאמיסיע בײ דער לאדזער קהלה, וועלכע צאהלט פאר זײ צו 180 זל. א חודש.

טײל קראנקע ווערען אויסגעהאלטען צו 2 חדשים. די קראנקע זענען זעהר צופרידען. און נישט זעל־טען טרעפט עס, אז א קראנקער נעהמט צו אין משך פון 1 וואך 3 קילא וואג.

עס איז אויך כדאי צו בעמערקען, אז דאס סאנאטאריום איז טעטיג א גאנצען יאהר אהן איבעררײס, און געהערט צו די וויכטיגסטע אנשטאל־טען אין גאנצען לאנד.

כוליגאנעס בושעווען אין די אָפּגעלעגענע גאסען

(—) די געגענד אויף פאמארסקא גאס, אנהויבענדיג פון מאניסטראצקא און ווײטער, ווערט די לעצטע צײט טאג־טעגליך טעראריזירט פון באנדעס כוליגאנעס, וועלכע בעפאלען און שלאגען די פרידליכע פערבײגעהער, די כוליגאנעס נוצען אויס דעם אומשטאנד וואס די געגענד איז ווייניג בעלויכטען און ווײט ארום איז נישטא קיין פאליצײ פאסטען.

אזוי זענען זונטאג אין אווענד בעפאלען געווארען צוויי יונגעלײט, די ה"ה בערנארד נאלדבלום (פאמארסקע 109) און חיים הערש נוטערמאן (פאמארסקע 135) דורך דרײ כוליגאנעס און שטארק צושלאגען געווארען, ה' נוטערמאן איז פון די קלעפ קראנק געווארען און מוז ליגען צו בעט.

די זעלבע כוליגאנעס זענען אויך בעפאלען אנ־עלטערען יוד און האבען פערלאנגט, ער זאל זײ געבען געלד אויף בראנפען. דעם יוד איז געלונגען צוצופיהרען די כוליגאנעס צו א טיער, וואו ער איז אפגעראטעוועט געווארען דורך עטליכע יודען.

ס'איז דרינגענד נויטווענדיג, אז די געהעריגע מאכט־ארגאנען זאלען זיך מיט דעם ענין פעראינטערעסירען און מאכען א סוף צו דער הפקרות פון די כוליגאנעס.

פאראבעק ווארפט שטײנער אין סוכה
און דער ווירט צוקלאפט א לאקאטאר דאס אויג

(—) אויפ'ן הויף פאנסקא 67 שטעהען צוויי סוכות: אײנע פון הויזווירט ה' משה רימאנט, די צווײטע האבען פאר זיך אויפגעשטעלט די לאקא־טארען פון דעם הויז.

שבת צונאכטס, ווען די לאקאטארען זענען געזעסען אין דער סוכה, האט מען צו זײ פון ערגעץ אנגעהויבען ווארפען שטײנער. די יודען זענען ארויס פון דער סוכה און זענען געוואויער געווארען, אז די שטײנער ווארפט דער קריסטליכער פאראבעק פונ'ם ווירט, בעהאלטענדיג זיך אין שטאל.

די לאקאטארען האבען זיך דא געווענדעט צום ווירט משה רימאנט און האבען אנגעוויזען איהם אויף דער כוליגאנישער אויפפיהרונג פונ'ם פאראבעק, ה' רימאנט האט אבער נישט געפונען קײן אנדער אופן, ווי צו רעאגירען נעגען דעם פאראבעק, ווי פארלעגען די לאקאטארען, זײ זאלען זיך אין דער סוכה איפהענגען. און אײנער פון די לאקאטארען, דער 30־יעהריגער עובדיהו האלבערשטאדט האט רערויף בעמערקט, אז אזא ענטפער איז אנ'אנדערער, האט רימאנט דערלאנגט האלבערשטאדט'ן מיט דער פויסט מיט דער גאנצער קראפט א זעץ אין אויג אריין.

ה' האלבערשטאדט איז געפאלען א פערחלש'טער און מ'האט צו איהם געמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע. איצט איז ה' האלבערשטאדט געצוואונגען זיך צו הײלען און דעם ענין גיט ער איבער אין געריכט.

פון ארבײטס-געריכט

דאס ארבײטס־געריכט האט בעהאנדעלט די אנקלאגע פון פראנציסקא קאושעניאווסקא (נארו־טאוויטשא 30) נעגען דעם אינהאבער פון רעסטאראן „מעטראפאל", מאניושקי 1, וואו זי האט געאר־בײט אלס געהילף אין קוך און שפעטער אין דער וועשערײ. די באלעבאטים האבען איהר נישט אויס־געצאהלט 90 זל.

דאס געריכט האט צוגע'משפט אויסצוצאהלען דער ארבײטערין די 90 זל.

דער אנגעשטעלטער וואצלאוו ריבינגער האט אנגעקלאגט די באנקראטירטע פירמע „וואל־אינ־דוסטרי, גאנסקי און ענגעלמאן" אין 504 זל., וועלכע די פירמע האט איהם נישט אויסגעצאהלט. דאס געריכט האט איהם צוגע'משפט די גאנצע סומע.

געשלאָגען א יוד אין א פינ-סטערער גאס

די טשעמנע גאס בײ ריבנא הײסט נישט אומזיסט „טשעמנא": בעלײכטונג זאגט מען דערוויילע צו, און אין דער פינסטערניש טוען זיך אפ פינס־טערע זאכען.

איבער דער טשעמניא גאס האט עהרנעכטען שפאצירט אנ'עלטערער קריסט אביסעל בגילופין און גענומען שלאגען דעם יוד בערל זשיטניצקי, וועלכען ער האט אנגעטראפען....

די אײנוואוינער פון טשיעמנא גאס לעכצען נאך אביסעל ליכט.

דאס עלעגאנטע לאדז
קויפט אײן איהר קאסמעטיק אין דער רענאמירטער און ביליגסטער
קאנקורענץ-פערפומעריע פון
J. DRUKIER
ZAWADZKA 11, TEL. 75-92
וואו עס געפינט זיך שטענדיג אויף לאגער דער רײכסטער אויסוואהל פון די
נײעסטע פערפומען
פודערן, טואלעט-זײפען, קעלנישע וואסערן א.ז.וו.
בעמערקונג: פאר ענגראסיסטען ספעציעלער ראבאט.

אפטײקען
הײנטיגע נאכט-דיזשורען

(2) נ. עפשטײן (פיעטריקאווער 225), מ. בארטאשעווסקי (פיעטריקאווער 95). מ. ראזענבלום (צנעלניאנא 12), גארפײן (וואכאדניא 54), י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15).

וועגען שטײער פון עקספּאָר-טירטע סחורות

(2) דער לאדזער מאגיסטראט האט בעקומען פונ'ם מיניסטעריום פון אינערן א מעלדונג וועגען קאמונאלען־שטײער פון עקספארטירטע סחורות. לויט דער מעלדונג פונ'ם מיניסטעריום דארף דער שטײער פאר לאדז נישט איבערשטײגען דעם באהן-אפצאהל פאר א שטח פון 15 קילאמעטער.

מאַניפעסטאציע פאר די יודישע וועלטליכע שולען

(—) שבת האט די „געזעלשאפט אווענד־קורסען פאר ארבײטער אין לאדז", אײנגעארדענט א שול־אקאדעמיע אין צוזאמענהאנג מיט דער העק־קאמ־פאניע נעגען די יודיש־וועלטליכע שולען. די אקא־דעמיע האט געעפענט ה' פערער, דער וויצע־פאר־זיצער פון באראכאוו־קוראטאריום.

די ה"ה קאגאן, בראנר, און סטאליארסקי האבען גערעדט וועגען דער וויכטיגקײט פון יודיש־וועלטליכען שולען פאר די יודישע ארבײטער און האבען אטאקירט די, וועלכע נוצען אויס די פאלעסטינא־געשעהענישען נעגען די יודישע שולען.

ס'האבען נאך גערעדט פערשטעהער פון די עלטערען די ה"ה: שווארצבערג און פאבריקאנט און פון פערבאנד פון די געוועזענע שילער אנטיגנוס.

דיכטער מ. בראדערזאן, האט זעהר געלונגען פארגעלײענט זײנע לידער געווידמעט די יודישע שולען. די פערזאמעלטע האבען דעם דיכטער אויפ־גענומען מיט בעגײסטערונג.

צום סוף איז אנגענומען געווארען א פראטעסט־רעזאלוציע נעגען דער העק־קאמפאניע און א רוף צו די יודישע ארבײטער, זײ זאלען שטיצען די יודישע שול־ארגאניזאציע (י. ש. א.).

ראַדיאָ-פּראָגראַם
דינסטאג, 22 אקטאבער

12.05 ווארשא: ראדיא - פריהמארגען פאר שולען. 16.15 ווארשא: ארטיסטישער ווינקעל. 16.15 ווארשא: מוזיק פון גראמאפאן - פליטעס. 17.15 ווארשא: „אײנדריקען פון אינטערנאציאנאלען סקויטען-צוזאמענפאהר, רעפ. פון א. קאמינסקי. 17.45 ווארשא: פאפולערער - קאנצערט. 18.45 קראקא: הומאר-ווינקעל. 19.50 פויזען: טראנסמיסיע פון גרויסען טעאטער. 22.05 ווארשא: קאמוניקאט פון פ.א.ט. 20.00 בודאפעשט: ליסט-אווענד. 20.00 פראנקפורט: קאנצערט, אומבערט אורבאנא. 20.05 ווין: קאנצערט פון אדא-סארי. 21.45 קאפענהאגען: סימפאנישער קאנצערט.

מעלדונג

די העבראישע אווענד־קורסען בײ דער ציוניס־טישער ארגאניזאציע.

אלע, וועלכע האבען זיך פערשריבען אויף די העבראישע אווענד־קורסען בײ דער ציוניס־טישער ארגאניזאציע, ווי אויך די, וואס האבען געלערנט אויף די קורסען אין די פערגאנגענע יאהרען, דארפען זיך מעלדען אין ציוניסטישען ביורא הײנט, דינסטאג, 7.30 אווענד.

אײנשרײבונגען אויף די קורסען אין אלע גרופען ווערען ווײטער אנגענומען.

135

אלג. פראפ. לאגערס־פעראײן פון בעקלײדונג־ארבײטער אין פוילען, אפטײלונג לאדז, לאגעווניצקא 4.

אכטונג, מענער־מאגאזין־ארבײטער!

הײנט, דינסטאג, ד. 22־טען ה. ח., 8 אווענד קומט פאר אין פעראײנס־לאקאל, לאגעווניצקא 4 א גרויסע פאך־פערזאמלונג אר"ט: 1) די לאגע אין פאך, 2) אנדערע אויפגאבען. אלע מענער־מאגא־זין־ארבײטער דארפען אומבעדינגט קומען!

די פאך - קאמיסיע
פון מענער־מאגאזין־ארבײטער.

אפּפּאהר פון שומרים און חלוצים קײן ארץ-ישראל

נעכטען האלב 5 א זײגער אווענד איז פון פאבריקס־באהנהויף אפגעפאהרען א גרעסערע גרופע שומרים און חלוצים קײן ארץ־ישראל. צווישען די אפפאהרענדע האבען זיך געפינען די חברים פון הנהגת „השומר הצעיר" ווײלאנד, גראסמאן און שטארקמאן. די אפפאהרענדע זענען געקומען בע־גלײטען הונדערטער מענשען און די געזעגענונג האט אנגענומען א כאראקטער פון א ספאנטאנישער מאניפעסטאציע פאר א"י.

דער צוג האט געריהרט בײ די קלאנגען פון „התקוה" און בײ הילכיגע „הידד" אויסרופען.

„חדר, תרבות און ציש"א"

אויף דער אויבענדערמאהנטער טעמע אר־רענט אײן „פועלי אגודת ישראל" מארגען, מיטוואך, אין לאקאל פון „בית־יעקב" (צעגעלניאנא 24) א פערזאמלונג, אויף וועלכע ס'וועלען ארויסטרע־טען די ה"ה: דיר. ארלעאן (ווארשא), לאנדענבערג, זילבערשטײן, פרנס צערערבוים, קאמיעניעץ א. אנד.

קרײז-קאָנפערענץ פון ציוניסטען-רעוויזיאָניסטען
ווערט הײנט געעפענט אין לאדז

הײנט, דינסטאג, 8 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „הומיר" (על. קאשטשושקי 21) די פײערליכע ערעפנונג פון דער 1-טער קרײז-קאנפערענץ פון פערבאנד פון ציוניסטען-רעוויזיאניסטען אין לאדזער וואיעוואדסטווע מיט'ן אנטײל פון ווערטרעטער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג, דעם גרינדער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז, סעקרעטאר פון ד"ר הערצל ה' ליטמאן ראזענטאל פון ביאליסטאק, ד"ר יעקב כהן, רעדאקטאר לײזעראוויטש און סטוד. מ. גוטקאבסקי (ווארשא). אײנגאנג לויט אײנלאדונגען (צו בעקומען פון 5 אן אין סעקרעטאריאט פון דער קאנפערענץ).

הײנטיגער „עפנטליכער משפּט" איבער'ן „בונד"

הײנט, דינסטאג אווענד, ארדענט אײן „התחדות" א „עפענטליכען משפט" איבער'ן „בונד", צוליב זײן שטעלונג צו די לעצטע א"י-געשעהענישען.

טעקסטיל-אויסארבײטונגען פון דער סטאָזשיצער פאבריק
„ז. בארנשטײן" אקצ. געז., טאמאשאוו

אין דעם איצטיגען ווינטער־סעזאן האבען נאך א גרויסען ערפאלג די טעקסטיל־אויסארבײטונגען פון דער בעוואוסטער סטאזשיצער מאנופאקטור־פאבריק פון ז. בארנשטײן, אקציען־געזעלשאפט אין טאמאשאוו מאזאוויעצק.

מבינים האלטען, אז די אויסארבײטונגען פון דער סטאזשיצער פאבריק זענען נישט ערגער פון די בעסטע ענגלישע סחורות, די נאכפראגע אויף די סטאזשיצער סחורות אין דעם סעזאן איז אזוי בעדײטענד, אז די פירמע בעווײזט נישט אויסצואר־בײטען אזוי פיל סחורות, כדי צו בעפרידיגען אלע פארדערונגען פון איהרע קליענטען.

כדי צו פערהיטען די סחורה פון נאכמאכונגען זענען די אויסארבײטונגען פון דער סטאזשיצער פאבריק פערזעהען מיט פערזיכערונגס־מארקען.

פון יודישען טעאטער

הײנט, דינסטאג, 9 א זײגער אינאווענד ווערט געשפילט די ליבלינגס־פיעסע „די רומענישע חתונה" אין די הויפט־ראלען: דבורה וויערא קאניעווסקא, ישראל פ. ברײטמאן.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראנקהײטען
פעטריקאווער 10, טעל. 31-86
נעמט אן פון 8-$9\frac{1}{2}$ פריה און פון $3\frac{1}{2}$-$4\frac{1}{2}$ נאכמ.

ענדליך
האבען זיך אלע איבערצײגט אז די פאטענטירטע
פעלד-בעטען
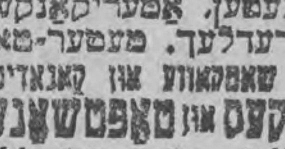
PALMA-PATENT וועלכע זענען פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע
זענען די פראקטישסטע און דויערהאפטסטע
מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר, עמפפעהלען מיר אויף לאגער.
אויסערדעם בעזיצען מיר אין א גרויסען אויסוואהל
ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעטען, אמעריקאנקעס, קינדער-וועגעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך. מעטער-מאס
מאטראצען,
געבעטע, שאסלאנגעס און קאנאדיסקעס
קאָזעטקעס און טאפטשאנעס
בעמערקונג: בעטלעך מיט ווענטלעך ווײס און ברוין 17 זל., פאלאווע-בעטלעך 14 זל.
רעעלע בעהאנדלונג. -- פאבריקס-פרײזען. -- ערטליכע רעפאראטורען.
הויפּט לאָדז, פולנאָצנא 24, טעל. 31-85 דעפּאָ

אונז איז נאהענט דער בעל-חוב, אונז איז נאהענט דער מלוה,

אבער די גערעכטיקייט מעהר ווי זיי ביידע

אין צוזאמענהאנג מיט אונזערע לעצטע ארויסטרעטונגען קעגען געוויסע האַרט-הערציגע קרעדיטאָרען און אַזוי גערופענע „נשמה-כאַפער" האָבען מיר דערהאַלטען אייניגע בריף, אין וועלכע מען מאַכט אונז פאָרוואורפען, הלמאַי מיר נעהמען אונטער אונזער שוץ דעם בעל-חוב און פערגעסען גענצליך אין די אינטערעסען פון מלוה.

כמעט אַלע אויטאָרען פרובען אין די צוגעשיקטע בריף אונז איבערצוצייגען, אז אַלע קונים זענען שווינדלער און גנבים, וועלכע באָרגען זיך באַלד מיט דער כוונה שפּעטער די חובות נישט צו בעצאָהלען א. א. וו.

מיר האַלטען, אַז עס איז אַן׳אומדערהערטע עולה, אויב שוין נישט קיין פּשוט׳ע געמיינקייט, צו וואַרפען אויף אַ כלל אַזאַ שוואַכע און אומבעגרינדעטע בעשולדיגונג.

אמת ס׳איז טאַקע אויך פאַרהאַן אַ געוויסע צאָהל קונים, אפשר איצט, אין דער צייט פון אַלגעמיינעם ווירטשאַפטליכען און מאָראַלישען קריזיס, אַ פיל גרעסערע, ווי אַלע מאָל, וועלכע בענוצען זיך מיט די פיפיגסטע טריקען, בכדי ארויסצובעקומען פון וואַמען ס׳זאָל נישט זיין אַ פּעקעל סחורה און ווענדען גלייכצייטיג אָן נאָך מעהר ראַפינירטע שווינדעל-שטיק, בכדי פאַר׳ן זעלבען פּעקעל נישט צו דאַרפען בעצאָהלען.

דאָס זענען אָבער „פּראָפעסיאָנעלע" פּעקעל-כאַפּער אָדער איינפאַכע אַפּעריסטען, קעגען וועלכע מיר טרעטען תמיד אַרויס און זענען גרייט אַרויסצוטרעטען אויפ׳ן שאַרפסטען און שטרענגסטען אופן.

אין אונזערע אַרטיקלען האָבען מיר געמאָהנט פערשטענדניש בלויז פאַר יענע בעלי חובות, אגב דער גרעסטער מעהרהייט, וועלכע זענען דירעקטע אָדער מיטעלבאַרע קרבנות פון דויערנדען קריזיס, אין וועלכע ווייזען אַרויס די ווייטגעהענדסטע גוטוויליגקייט צו רעגולירען אויף אַ מעגליכען אופן זייערע פאַרלעגענע חשבונות און מיר האָבען אויך איינצייטיג געטאַדעלט די יעניגע קרעדיטאָרען, וועלכע האַנדלען ברוטאַל און אכזריות׳דיג לגבי זייערע פערענגטע בעלי חובות דעמאָלט, ווען דיזעלבע האַרצלאָזע פערשוינען בעטלען הכנעה׳דיג אַ רחמנות׳דיגע בעציהונג צו זיך מצד זייערע אייגענע מלוים.

אויב מיר האָבען אין אונזער לעצטען אַרטיקעל („נ. פ." פון 16. ד. ח.) דעסגלייכען געוואָרענט אונזערע לעזער אויך פאַר כל-ערליי אומגעבעטענע סוחרים און פאַבריקאַנטען טרייסטער און אַנדערע „נשמה-כאַפּער" זענען מיר אויסען געווען די טובה נישט בלויז פון די בעלי חובות, נאָר אין נישט קיין קלענערער מאָס אויך פון די מלוים.

דאַרף מען דאָך געדענקען, אַז קיין איינע פון די אַלע אַזוי רעש׳יג זיך רעקלאַמירענדע „רעכטס-קאָנסולענטישע" פּראָטעסטען – אויפמאָהנענדע ביוראָס איז נישט קאָנצעסיאָנירט און האָט האָט אויך אין ערגיץ נישט לאָקירט קיין בעשטימטע קויציע, וואָס זאָל גאַראַנטירען אַפילו אין דער מינדעסטער מאָס דעם מאַטעריעלען צוטרוי צו דער העכסט נישט-סימפּאַטישער טעטיגקייט זייערע מצד זייערע קליענטען.

אגב שטעהען אין דער שפּיץ פון פיל אַט אַזעלכע ביוראָס פּשוט׳ע גאַסען-יונגען און הפקר-מענשען, וועלכע זענען פעהיג פאַר אַ זלאָטע צו בעגעהן דאָס ערגסטע שווינדעריי אַלענפאַלס פערזאָנען, וועלכע פערמאָגען נישט קיין בעזונדערען מאָראַליש-עטישען קרעדאַ.

האָט שוין נישט איינמאָל טאַקע געטראָפען, אַז אַזעלכע חברה-לייט אינקאַסירען איין אויף אַ רוצחי׳שען אופן אָנפערטרויטע פּראָטעסטען און דאָס אויפגעמאָהנטע געלד לאָזען זיי צו זיך שפּעטער אַראָפּ אין קעשענע אָדער אין בעסטען פאַל צאָהלען זיי אויס דעם חוב די קליענטען גראָשענווייז.

עס האָט שוין אַפילו אויך געטראָפען, אַז די דערמאָנטע „נשמה-כאַפּער", בעקומענדיג פון אַ קליענט אַ פּראָטעסט אויפצומאָהנען, האָבען איהם אַזוי ווי ער שטעהט און געהט פאַר עטליכע זלאָטעס אָוועקגעגעבען דעם בעל חוב און דעם אייגענטליכען בעל בית פון וועקסעל האָבען זיי געוויזען 2 אויסגעטריקענטע פייגען.

ס׳זענען אויך פאַרהאַן געוויסע „נשמה כאַפּער", וועלכע זייענדיג בעאויפטראַגט פון זייערע קליענטען דורכצופיהרען ביי אַ בעל-חוב אַן׳עקזעקוציע שעהמען זיך נישט צו נעהמען גלייכצייטיג פון זעלבען בעל-חוב אַ בעשטימטע סומע אַזוי גערופענע „לא תעשה" געלד און זיי בעמיהען זיך שוין דערפאַר די ליציטאַציע צו פערשלעפען אָדער אַזוי זי דורכצופיהרען, אַז דער מלוה זאָל דערפון אַפילו קיין גראָשען פאַר די אויגען קיינמאָל נישט דערזעהן.

אמת פאַר אַזעלכע פערברעכערישע מעשים איז שוין נישט איין נשמה-כאַפּער אַריינגעזעצט געוואָרען אויף קאָפּערניקאַ אָדער אַנדערע קרימינאַלען, וואָס קומט אָבער דערפון אַרויס דעם בעשווינדעלטען און פערראַטענעם קליענט?

און דעריבער בעריקזיכטיגען טאַקע נאָר די אינטערעסען פון די קרעדיטאָרען, האַלטען מיר, אַז זיי דאַרפען זיך אומבעדינגט בעפרייען פון דער פאַראַזיטישער און שאַנטאַזשיסטישער פערמיטלונג פון די פערשידענע „נשמה כאַפּערישע" רעכטס-קאָנסולענטען און ביוראָס און אַליין דורכפיהרען די איינפאַכע פּראָצעדור פון אויפמאָהנען וועקסעל-חובות.

י. אינפעלד

יודישע „אונבעקאַנטע זעלנער"

וועגען וועלכע עס זענען אנגעקומען גענויע ידיעות

אין דער עגונות-צענטראַלע ביי דער „אגודת הרבנים" אין וואַרשע זענען דערהאַלטען געוואָרען בעגלויבטע ידיעות, פון פאָלגענדע מיליטער-לייט, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין דער וועלט-מלחמה.

קאַטאַווסקי בערל בן נחום, קריסטאַל מענדל, קאָוויענקאַ אהרן בן משה, קראַפּט יצחק חיים בן ישראל, קראַסאָוויצקי דוב בן אברהם, קאָוואַלאַנקע אברהם בן יעקב, קליינבאָרג צבי בן פישל, קויפמאַן חיים זעליג בן פרץ, קאַסמאַן מאַרקוס, קוטשינסקי שאול, קליינגאָלד, קאַגאַן בן ציון, קאַפּוטשינסקי אברהם משה, קויפמאַן פנחס, קריגעל שמואל, קאַלמאַנאָוויץ יוסף, קאַפּעלעוויץ מענדל, קאַפּלאַנסקי יהודה, קרעמער וואָלף, קאַרל בראַניסלאַוו, קאַרלעוויץ אהרן, קינדעל אברהם, קימעלאָוויץ לעאָן, קרייס נדלי׳, קליינער דוד, קאַצענעלסאָן יצחק, קלינקאָווסטיין אלעזר, קאַפּיטניק בנימין, קאַפּלאָווסקי דוד, קאַגאַליסקי ש., קאַמאַר א., קוואַלאָוואַ חיים, קאַרצען ליב, קאַגאַן ברוך בן ציון, קאַמינסקי אברהם, קרוק שמואל צבי, קאָווע שמעון, קראַנענבערג שמחה, קאַפּל שלמה מאַניש, קויפמאַן מענדל, קירלין ליב, קאַפּלאַנסקי טובי׳, קאַפּעלעוויץ מענדל, קיוועלאָוויץ לעאָן, קאַפּלאַנסקי דוד, קליינהענדלער נ., קאַמינסקי יעקל, קאַפּלאָוויץ אורי מייבל בן אשר זעליג, קאַזאַנאָוויץ עזריאל בן משה, קירסנער דוד, קלאַנאָוויץ חיים, קאַפּעלמאַן אלי׳ בן זאב, קאַסעלבראַנד מפילסק, קאַנראַק יוסף, קראַוויץ חיים בן זאב, קרוקאָוויץ שמערל, קאַגאַנאָוויץ שמעון בן שלמה, קעלערמאַן שמואל, קאַנסאַן ברוך בן פנחס, קערנער פּאָול, קאַרל אַנשעל, קלאָסקאָווי ד., קאַרפּושן מיכל, קאַגוזין פ., קאַרדאַן ישעי׳, קאַרפּיאל יוסף, קרויס אַסטאַ, קעפּער דוד, קאָהן בערנאַרד, קימעלמאַן וואָלף, קראַמפּער ישראל, קאַנאַרעק משה, קאַמפּלער עדוואַרד, קליפּפּער שמואל, קעניגסגאַרטען ברונאַ, קליין הענריק, קליינבערגלאַס דוד מענדל, קעללער הירש, קריגער בערנאַרד, קאָהן משה, קירשענבוים ישראל, קאַרפּ יעקב, קרויס פסח, קאַלב יוסף, קאַפּעלאָוויץ מאיר בן צבי, קרייס יהושע, קאָהן לעאָפּאָלד, קויפמאַן מענגערט, קליין עמיל, קראָש עזרא, קאַפּעלמאַן יאָזעף, קירשנער יוסף, קיטלער בערל, קלינגהאָפער מאיר, קליין הערמאַן, קאַטץ רודאָלף.

אינפאָרמאַציעס וועגען די אויבענדערמאָהנטע פערזאָנען, ווי אויך וועגען אַנדערע פערלוירענע אָדער אַנטלאָפענע מענער קאָן מען בעקומען אין דער עגונות צענטראַלע.

אַלע צייטונגען איז אַלע לענדער ווערען געבעטען די רשימה איבערצודרוקען למען תקנת ישראל להציל מכבלי העגון

לשכה מרכזית לעניני העגינות
על"ד „אגודת הרבנים" בפולניא
וואַרשאַ, דזשעלנא 4.
יו"ר הלשכה שלמה דוד כהנא
המזכיר ארי׳ יהודא ליב ליפשיץ

אַדרעס:
Wydział Spraw „Agunot"
przy Związku Rabinów
Warszawa, Dzielna 4

יורידישע עצות

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בכדי דערהאַלטען אַן׳אַנטוואָרט אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף אויסגעשניטען ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אַנטוואָרט ווערט פערעפענטליכט. אויף אַנטוואָרטען אָהן קופאָן, וואָס קיין אַנטוואָרט נישט געגעבען ווערען.

9894 לצוין:
אויב איהר האָט אַ שטייפען ריקן-ביין דאַרפט איהר אומבעדינגט קוואַליפיצירט ווערען דורך דער פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר גענצליך אומפעהיג צו מיליטער-דינסט (קאַטעגאָריע – E).

9895 אַ הויז-שותף פון קעלבאַכס-גאַס:
די שטייער-מאַכט וועט דאָס הויז מוזען טרייבען אויף אַ ליציטאַציע.
איהר קאָנט אויפ׳ן געריכט, פערשטייט זיך, ביי אַ געגענזייטיגע הסכמה פון אייערע שותּפים, דורכפיהרען די דזשאַלן. דער אַקט מוז צוזאַמענגעשטעלט ווערען דורך אַ רעיענט און אַריינגעטראָגען ווערען אין דער היפּאָטעק.

9896 A. Sz. פון שיבלערס ראַיאָן:
אויב איהר ווילט זיכער זיין, אַז נאָכ׳ן אָפּטרעטען צוריק דעם הויזווירט דאָס נעבען צימערל, וועט זיך די סומע גרונד דירה-געלד אַנשפּרעכענדען פערקלענערען, דאַרפט איהר שליסע וועגען איבערגעבליבענעם טייל לאָקאַל אַ נייעם פאַרמעלען קאָנטראַקט.

9897 כ. מ. פ. פ. 9:
9898 האַנדעלסמאַן:
9899 ג–ק:
9900 אַ שטענדיגער לעזער פון זשובאָרדז
9901 נ. פ. פון מאַניושקע:
וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—6 נאָכמיטאָג מיטברענגענדיג די צייטונג.

9902 אַ בעקאַנטער לעזער:
איהר דאַרפט זיך ווענדען אין אַרבייטס געריכט מיט אַ בקשה, אַז מען זאָל ווי אַמשנעלסטען בעשטימען אַ טערמין פאַר׳ן פּראָצעס, אויב דאָס וועט נישט ווירקען ווענדעט זיך מיט אַן׳ אַנשפּרעכענדער אַנקלאַגע אין קרייז געריכט.
וואָס שייך דער פראַגע בנוגע אַרבייטסלאָזענפאָנד איז נישט פאַרהאַן קיין עצה, אַז דער ענין זאָל ערלעדיגט ווערען לטובת אייך און דעם אונטערנעמער זאָל עס קיין שאָדען נישט ברענגען.

9903 אלבום:
דאָס געזעץ וועגען אַזוי גערופענע זמאָווע, וואָס ס׳ווערט פאַרנעזעהען אין דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ, קאָן אויסגענוצט ווערען נאָר לטובת אַ סובלאָקאַטאָר אָבער בשום אופ׳ן נישט לטובת דעם לאָקאַטאָר.

9904 קול קורא פון אלעקסאַנדער:
וועגען אייער ענין וואָלט זעהר געוואונשען געוועזן, אַז איהר זאָלט זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 אין רעדאַקציע.

9905 אַ סוחר:
דער רעיענט גיט אַרויס איינפאַכע און בעשטעטיגטע אָפּשריפטען פון די פּראָטעסטירטע וועקסלען.
אויב מען קויפט אויס ביים רעיענט אַ וועקסעל, האָט דער אויסקויפער גלייכצייטיג דאָס רעכט צו פערלאַנגען אַ חוץ דעם וועקסל, אויך אַ בעזונדערע בעשטעטיגונג.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
צוריקגעקעהרט
אינערליכע קראַנקהייטען.
ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען.
בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.
עמפּ אָן אין דער לעשנעצע זנעראָשער 17 פון 6—7 אָוו.
אין דער היים פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.
פּערעכשטונגדען פון 12—2 און פון 5—7. נעהמט אויך אָן אין לעשניצע, זנעראָשער 17 פון 10—11 און פון 2—5.

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנא 25, טעל. 26-87
ספּעציעל אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
נעמט אָן פון 8-2 נ.מ. און פון 5-9 אָוו.

די צענטראַל-פערוואַלטונג פון „אָרט" שיקט אַ טראַנספּאָרט נאָדלען פאַר יודישע שטריקער אין רוסלאַנד

ווי בעקאַנט, לײַדען די יודישע טריקאָטאַזש-אַרבייטער אין רוסלאַנד פון דעם גרויסען דוחק אין נאָדלען. זעהר אָפט איז געגוג, אַז עס זאָל זיך צוברעכען אַ נאָדעל און דורכדעם זאָל איבערגעריסען ווערען די אַרבייט אויף אַ לענגערע צייט. נישט נאָר יחידים זאָקען-מאַכער און אַנדערע נאָדעל-אַרבייטער, נאָר גאַנצע קאָאָפּעראַטיווען, וואָס האָבען שוין מאַשינען און אַפילו רויה שטאָף, געהען אָפּט אַרום ליידיג צוליב דעם, וואָס מ׳קאָן נישט קריגען אויפ׳ן פּלאַץ קיין נאָדלען, אַנשטאָט די, וואָס זענען צובראָכען. די נאָכפראַגע אויף נאָדלען, בעזונדערס פאַר שטריק-מאַשינען, איז זעהר גרויס און די פערזאָרגונג פון די יודישע קוסטאַרעס מיט אויסלענדישע נאָדלען – איז איינע פון די וויכטיגסטע אויפגאַבען פאַר די יודישע אָרגאַניזאַציעס, וואָס פערנעהמען זיך מיט עקאָנאָמישער קאָנסטרוקטיווער הילף.

אין משך פונ׳ם לעצטען חודש האָט די צענטראַל-פערוואַלטונג פון „אָרט" געשיקט קיין מאָסקווע קרוב אַ מיליאָן מיט הונדערט פופציג טויזענד נאָדלען, וואָס בעטרעפען אַנ׳צרך 10.000 דאָלאַר.

אַנטיסעמיטישע שטימונגען אין סאָוועט-רוסלאַנד

פאַדערונג פון אַ פּראָצענט-נאָרמע פאַר יודישע סטודענטען

מאָסקווע (יט"א) אַ פאָדערונג, אַז מען זאָל איינפיהרען אַ פּראָצענט-נאָרמע פאַר יודישע סטודענטען אין די סאָוויעטישע הויכשולען איז אַרויסגעשטעלט געוואָרען אויף אַ פערזאַמלונג פון סטודענטקאָמוניסטען אין קיעוו. די דאָזיגע פאָדערונג איז פריהער בעהאַנדעלט געוואָרען אויף אַ זיצונג פון דער קאָמוניסטישער „יאַטשייקע" פון קיעווער אוניווערזיטעט.

די סאָוויעטישע פּרעסע אין מאָסקווע דריקט אויס איהר אויפרעגונג צוליב דעם, וואָס צווישען קאָמוניסטישע סטודענטען איז אַזאַ פראַגע געשטעלט געוואָרען. די מאָסקווער צייטונג „טרוד" ווייזט אָן, אַז אין קיעווער ראַיאָן איז דער אַנטיסעמיטיזם אַ זעהר פערשפּרייטע ערשיינונג צווישען דער סטודענטשאַפט, נישט בלויז צווישען דער אומפּאַרטייאישער, נאָר אויך דער קאָמוניסטישער.

עס ווערט אויך מיטגעטיילט וועגען אַ צווייטען שאַרפען אַנטיסעמיטישען אינצידענט אין מוראָם: 25 אַרבייטער פון דער פאַבריק, אויף וועלכער מען בויט שיפען, זענען אין נאָם בעפאַלען 4 יודישע אינזשעניערען און זיי בלוטיג צושלאָגען. אויפ׳ן צווייטען טאָג נאָך דעם געשלעג האָבען די 4 יודישע אינזשעניערען מיטגעטיילט, אַז זיי פערלאָזען די פאַבריק צוליב דער אַנטיסעמיטישער אַטמאָספערע, וואָס הערשט דאָרט.

שייטלען
צו מעסיגע פּרייזען צו בעקומען ביי
פּאַרזשוצקאַ, קאַמיענאַ 5.

לאדז.
22 אקטאבער 1929

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
22 אקטאבער 1929

געגעז וועמעז קעמפעז מיר ?
א שטים פוז ארץ-ישראל

מיר פיהרעז נישט קיין קאמף מיט ענגלאנד. עס איז נישט בעזונדער נויטיג צו זאגען, אז מיר קענען גאר מיט איהר נישט מלחמה האלטען. יעדעם נרויסען זיך אין דער בעציהונג איז א שווינדעליכע נארישקייט, וואס קאן איינפאלען נאר דארט, וואו ס'איז פערלוירען געגאנגען דאס לעצטע רעשטעל פון געזונטען פערשטענד און זעלבסט-דערקענטניש. אבער מיר ווילען מיט איהר גארנישט מלחמה-האלטען. מיר ווילען נישט און מיר זענען נישט פעראינטערעסירט זי זאל זיך בעפרייען אדער עמיץ זאל זי בעפרייען פון דעם א"י'דיגען מאנדאט און זיינע פליכטען. ביי אלע טענות און גערעכטע פאדערונגען, וואס מיר האבען צו איהר, ביי אלעם בייזען, וואס האט זיך אונז נעטראפען אונטער איהר אדמיניסטראציע, ביי דעם גאנצען צער און פיין פון דעם לעצטען אומגליק — זענען מיר טיף איבערצייגט, אז נאר צוזאמען מיט איהר, מיט איהר הילף און אין איהר פעלקער-פערבאנד, וועלען מיר קענען פערווירקליכען אונזערע נאציאנאלע שטרעבונגען אין לאנד. מיר האבען נישט א סך פריינד צווישען די אומות העולם, נישטא איין פאלק און איין מדינה, וואס זאל צוליב אונז און אונזערע אינטערעסען ארויסשיקען אפילו איין סאלדאט אויפ'ן שלאכט-פעלד.

מיר קענען זיך אמאל אויסהעלפען מיט אויסערליכע השפעות, אבער מיר טארען נישט שפעקולירען אויף די פאליטישע געגענזאצען וואס זענען פערהאן צווישען יוד און אנדערע פעלקער. אונטער דעם רינעם הימעל פון אויסערליכער סימפאטיע, וואס די וועלט-פרעסע שענקט אונז ביים היינטיגען טאג, איז בולט די קאלטע בעציהונג און גלייכגילטיגקייט צו אונזער עצם פראבלעם און אויפטו אינ'ם לאנד. די דאזיגע סימפאטיע איז צום טייל א קליינער אפצאהל צום הומאניטארען געפיהל, אביסעלע רחמנות צו אונז אלס נעבעכדיגע קרבנות און צום טייל א מענטעלע פאר פאליטישע אספיראציעס, וואס האבען נישט קיין שום שייכות און בעציהונג צו אונזער אייגענער זאך.

מיר געפינען זיך נישט אביעקטיוו אין אזא פאליטישען מצב, נישט אין לאנד און נישט אין גלות, מיר זאלען זיך קענען דערלויבען א פיינדליכע תקיפות געגען ענגלאנד, מיר זאלען קענען ווארפען דעם גט אין פנים אריין און שפייען אין דעם ברונעם, פון וועמענס וואסער מיר ווילען טרינקען. אויך אין אונזער גערעכטען צארן און פראטעסט, וואס רייסט זיך ארויס געגען דער בלוטיגער מאלצייט, וואס מ'האט אונז צוגעריכט אין לאנד, טארען מיר זיך נישט בענוצען מיט פאראלגעמיינערונגען און ערקלערען, אז ענגלאנד האט אונז בעשווינדעלט און בעשווינדעלט אונז, אויך לגבי דער א"י'דיגער אדמיניסטראציע, וועלכע איז שולדיג אין נישט פאר-אויסזעהן און נישט פערהיטען די געשעהענישען, און אהן א שום ספק זענען אין איהר פערהאן אינטריגאנטישע קאלאניאלע בעאמטע, וואס זענען פיינדליך צו אונזער זאך און ווילען מיר זאלען דורכפאלען — איז מעגליך אז מיר זענען מגזם, ווען מיר בענוצען זיך מיט א'א מין פעראלגעמיינערונג. געגען די שולדיגע דארפען מיר קאנצענטרירען דעם בעשולדיקונגס-מאטעריאל און מיר דארפען פאדערען מ'זאל זיי דערווייטערען און בעשטראפען. אבער יעדע בעשולדיגונג וועלכע מיר ווארפען נישט אויפ'ן ריכטיגען פלאץ שאפט א בייזען מלאך און א נייעם קטרג געגען אונז.

מיר קעמפען נישט געגען אראבישען פאלק. מיר קעמפען און וועלען קעמפען געגען פאגראמשטשיקעס, מערדער און רויבער, געגען די אלע, וואס קומען און וועלען קומען אנגרייפען אונזער לעבען און צושטערען אונזער ארבייט. אבער אונזער טיפע און עהרליכע איבערצייגונג איז, אז דאס איז א גזירה פונ'ם גורל, אז מיר זאלען לעבען דא אין איין לאנד צוויי פעלקער, איינער לעבען דעם אנדערען, נישט בע'עולה'נדיג איינער דעם אנדערנס רעכט — און עס איז נויטווענדיג צו געפינען א „מארוס וויווענדי".

מיר וועלען טון א שלעכטע און געפעהרליכע זאך, אויב מיר וועלען זיך בענוצען לגבי דעם אראבישען ישוב אין א"י מיט דעם דאזיגען פערשווארצטען געוועהר פון אויפגעבלאזענע דבורים, און אט קעמפען מיר אין נאמען פון קולטור מיט דער „מדבר-ווילדקייט", ווי דאס האבען געוואלט עטליכע פון אונז טון אין דעם בהלה חשבון פון די דאזיגע טעג. ווילד איז יעדער וואס זוכט צושטערען דעם אנדערנס לעבען פון הינטערוויילעכטס. פאר דעם מאראלישען און קולטורעלען בעוואוסטזיין פון אונזער צייט איז נישט קיין חילוק מיט וואסערע מיטלען, מדבר-ווילדע זענען די בלוט-פערגיסער און צושטערער פון מענשליכער שאפונג ביי אלע פעלקער, און אנ'אונטערשיד פון ראסע און שפראך, ווילד זענען געווען אלע אייראפעאישע מלוכות, ווען זיי האבען פונ'ם יאהר 1914 ביז 1918 ארויסגעשיקט צעהן מיליאנען מענשען צו א געמיינזאמער שחיטה, הגם פאר דעם זענען געגאנגען לעגיטימירטע נאטעס און אנגעצויגענע פערביינדונגען פון דיפלאמאטען אין פראק און צילינדער.

פראים זענען די אלע, וואס ווארפען זיך אויף אונז מיט שחיטות און פאגראמען אומעטום אין דער וועלט און די, וואס האבען זיך אויף אונז געווארפען דא אין לאנד, וואס האבען זיך אריינגעריסען אין אונזערע וואוינפלעצער, צושטערט, געמארדעט און גערויבט, צי זיי האבען עס געטון אליין און אפען, אדער זיי האבען געצויגען די דראהטען פון דער ראוי קער פערשווערונג בעהאלטענערהייט, אבער דערפון דארף מען נאך נישט ארויסציהען א מסקנה וועגען דעם אראבישען פאלק אין גאנצען און מ'טאר נישט אזוי ארום אויפשטעלען צווישען איהם און אונז א שייד-וואנט ווי צווישען „קולטור און ווילדקייט", א מחיצה פון אייביגער שנאה. מיר דארפען נעמען אין אכט, אז נאר א קליינער טייל פונ'ם אראבישען ישוב האט זיך געלאזט איבערערען און האט נאכגעגעבען דער העצע וואס איז ארויסגעגאנגען פון ירושלים, הגם זי איז געווען בעגלייט מיט בלבולים און באבע-מעשיות וואס זענען בכוח צו בעגייסטערען און ארויסצורופען פאנאטיזם און „היילינע קריגען"; מיר דארפען אויך געדענקען, אז אין דער צייט, וואס פון איין זייט האט געבושעוועט דער שנעה פון מארד און רויב, האבען זיך פון דער אנדערער זייט ארויסגעוויזען איידעלע מענשליכע מדות ביי אראבער, וועלכע האבען מיט די אייגענע גופים און מיט מסירות נפש פערטיידיקט יודישע לעבענס.

י. לופבאן.

תל-אבי

צוגאסט ביי בעדואינער

(בריוו פון תל-אביב דורך קפא"י)

2.

א יאהר לויפט נאך א יאהר. ווידער אמאל קומען „מאסקאבים" מאסענווייז. פערלאזטע זאמדיגע ערד קויפען יודען ביי אבו קישעק און צאהלען גוט. אט אזוי ווערט אין שכנות נעגרינדעט איין יודישע קאלאניע און נאך איינע און נאך איינע.

זעהט דער שייך אבו-קישעק ני'ע יודישע באר יא'עס ווערען געפלאנצט. געלד איז דא, ער האט דאך פאר זיין בארען שיינע געלד בעקומען, און באדען איז נאך דא פיל מעהר, ווי ער מיט זיינע נפשות קאנען בעארבייטען, נעהמט זיך דער שייך פלאנצען א פרדס, דווקא לויט'ן מאדערנעם סיסטעם, אט אזוי ווי די יודען, און כדי די ארבייט ראציאנעל אויסצופיהרען, נעהמט ער צו אויך א יודישען אויפזעהער, נישט שלעכט, נאר נישט שלעכט, טראכט דער שייך, אט די יודען, די נייע אפילו, גאנץ ערענטליכע מענשען. און עס האט נעטראפען, אז ביי איהם, אינ'ם נייעם פרדס, האבען נעארבייט איינינע פון אט א די האלב נאקעטע מאסקאבעס. נעארבייט און געזונגען פרעהליך און לוסטיג. איצט זעהט ער זיי גאנץ אפט, דא אין די שכנות'דיגע קאלאניעס אין מגדיאל, כפר-סבא און נאך. זענען, הייסט עס, די עפענדים דאן אין 1921 נישט גערעכט געווען.

און ווידער אמאל קאכט עס אין לאנד פון האס און שנאה. די יודען — דערצעהלען די עפענדים — האבען דעם אמאר-מעטשעט צושטערט. הונדערטער גלויביגע געטויט... און נאך און נאך שרעקליכע זאכען געטון.

שייך שאקער אבו-קישעק ווערט ווידער בעזוכט פון חשוב'ע לייט. צי וועט ער דען שטעהן פון דער ווייטענס. וועט דען זיין איידעל בלוט רוהיג פליסען? ער מוז אויף די יודישע קאלאניעס אנפאלען! אבער שייך שאקער זאגט: ניין. כ'האב צום יודען קיין שום טענות נישט. זיי האבען מיר קיין שלעכטס נישט געטון, פערקעהרט. פרובען אגיטאטארען אוים אלע מיטלען, אפשר אזוי און אפשר אזוי, אבער ניין.

שייך שאקער, איז מודיע אלע יודישע שכנות'דיגע קאלאניעס: איהר קאנט אויף מיין ידידות רעכענען כ'וועל קיין „נארישקייט" נישט טון.

אין די טעג טרעפט, אז א ברודער פון שאקער אבו-קישעק, דער יונגער שעריף פראוועט א חתונה. און פערשטעהט זיך, אז אלע ארומיגע יודישע שכנים זענען געלאדען אויף דער חתונה, א קליינינקייט עפעס שייך שאקערס א ברודער האט חתונה, א קינד פון דעם חשוב'ן בעדואינער שבט נעהט צו דער חופה ט'יזענדער אראבער פון דער סביבה קומען אפגעבען כבוד. זיבען טעג דויערט די שמחה. יעדען טאג נייע געסט און א נייע שמחה. און איינער פון די טעג, איז דער טאג פון יודישע געסט, פון די נאהענטע קאלאניעס. קומען פערשטעהער פון די אלטע און נייע קאלאניעס. פריהער שיקט מען „דרשה געשאנק" ווי דער שטייגער איז. די געסט נעמט מען אויף מיט שעהנעם כבוד: קאלטע וואסער מיט גוטען ציטרינען זאפט, ציגארעטען, אריגינעלע בעדואינישע טענץ מיט שארפען שווערט אין האנד. בלייבען יודען נישט שולדיג, בעווייזען וואס זיי קענען, חלוצים, וואילע בחורים, טאנצען די אמת'ע הארע. אבער דאס איז אלץ נאר א פארשפיל צו דער סעודה: שעפסען פלייש אויפ'ן פייער נעבראטענע מיט רייז ווערט דערלאנגט אין גרויסע בשותפות'דיגע שיסלען, וואו נישט וואו זעהט זיך אויך א לעפעל (לויט' חשבון קומט אוים איין לעפעל אויף דריי-פיר מאן) אבער עס מאכט נישט, מען עסט ווי ס'איז. פון שייך'ס זייט איז עס נענוג כבוד פאר אונז ווען מען זעהט בכלל א לעפעל, פאר איהם און די זיינינע א לחלוט'ן איבריגע כלי. זיצען יודען ביי א „סעודת מצוה", יודען מכל המינים, פונ'ם אלטען פתח-תקוה'ער קאלאניסט ביז'ן יונגען נייעם קאלאניסט פון מגדיאל און בעדואינער זענען זיך משמח מיט די חשוב'ע אורחים מיט וואס זיי קאנען נאר.

נאך דער סעודה רעדט דער „יודישער שייך" — שייך איבראהים מיכאל (אברהם שפירא פון פתח-תקוה) און דא, שייך שאקער אבו-קישעק. די רעדעס זענען נישט פאליטישע, פשוטע אפענהארציגע פריינטליכע דבורים, און זייער פשוטער מיין איז, אז עס איז מעגליך, מעגליך און נויטיג פאר ביידע צדדים צו לעבען בשלום, צו וואס טראכטען, ווי צו טויטען ווי צו האסען, בעסער לעבען און ארבייטען רוהיג. א מינוט קומט אוים די גאנצע זאך נאר משוגע'דיג: איז עס אויף דער וואהר? איצטער שאקע, ווען די לופט איז נאך אזוי פערפעסטעט ארום און ארום, איצטער נאר א טאנץ פון אראבער און יודען און צווישען די הויפט-טענצער, ווי געוועהנליך אונזערע חלוצים און מען טאנצט, גאר אויף אנ'אמת? יא, ס'איז א פאקט.

זעהט אוים, אז עס איז נישט קיין אוטאפיע ווען מיר רעדען מכוח א פריידליכען צוזאמענלעבען. עס איז מעגליך, עס זענען פערהאן אלע אביעקטיווע מעגליכקייטען פאר דערפאר.

נאך דער חתונה מאלצייט קומט, ווי עס פיהרט זיך ביי בעדואינער, א פערד-געיעג. אויף א גרויסען פלאץ רייטען און יאגען זיך, ווי שנעלע ווינטען, ביי-טער אויף פלינקע אראבישע פערדלעך.

נישטא די זאך אין גאר די וועלט וואס זאל דעם בעדואינער אזוי פערגעניגען פערשאפען, ווי א שעהן פערדעל, און דעם גרעסטען דרך-ארץ האט ער — פאר א גוטען רייטער.

שטעהען בעדואינער און יודען און קוועלען פאר נחת. צווישען די בעסטע רייטער איינינע יודישע בחורים און — וואונדער איבער וואונדער — דער בעסטער פון זיי — „אברה'ם מיכל" אברהם שפירא, א יוד (א גוטער יוד) פון אריבער זעכציק... קוקט מען פערגאפט; בעדואינער מיט גרוים דרך-ארץ און יודען — מיט אביסעל בטחון.

פתח-תקוה

ק. ברלב.

אפשוואכעז, בטל מאכעז...
דאס ענדעקישע יודען-פראגראם

געשעהן איז א פשוט'ע זאך: די פ.פ.ס. מיט'ן „בונד" האבען אין ווארשא געהאט א געמיינזאמען מיטינג.

קומט גלייך דערנאך, פערשטעהט זיך, די „גאזעטא ווארשאווסקא" מיט דעם ויצעקו:

— פלשתים עליך...

מען געהט מיט יודען צוזאמען שאפען אנ'איינהייטליכען פראנט, וואס הייסט עס עפעס? די וועלט עקט זיך דאך ממש!

אבער וואס איז דער וואונדער פון דעם, וואס אויף מיטינג רעדט דער „טאוואזיש" זיגמונט זאר-רעמבא מיט'ן אנפיהרער פון „בונד" עהרליך, אז אויף איינער און דערזעלבער סאנאציע-ליסטע האט קאנדידירט אין סיים דער פירשט יאנוש ראדזשיוויל (אהן נעגנעפיסלעך) און דער סוחר ווישליצקי (אין נעזונגפיסלעך)

הגם עס דערוועקט זיך א פראגע, וואו די נענזענפיסלעך פאסען זיך בעסער — איז אבער נישט דאס דער עיקר.

נישט דער עיקר איז עס אויך, וואס „פרוסאקעס" האבען אויך וואנסעס און דרייען אויך מיט זיי...

וויכטיג איז דאס, וואס די ענדעציע שטעלט זיך אין א מין אתה בחרתנו'דיגקייט, און דערקלערט דורך דער „גאזעטא ווארשאווסקא" פאלגענדעס:

„וואס שייך דער יודען-פראגע, פערמאגט נאר די ענדעציע א בעזונדער פראגראם — א פראגראם פון אפשוואכען, פון בטל מאכען די השפעה פון די יודען אויפ'ן פאליטישען לעבען פון פוילישען פאלק און אויף דער ריכטונג פון דער פאליטיק אין פוילען".

און די איבעריגע דארף מען עוקר מן השורש זיין, ווייל סיי די סאנאציע, סיי די לינקע זענען דאך נאר פאניבראט מיט יודען; און אזוי גליקליך, ווי עס זענען איצט די יודען אין פוילען, זענען זיי דאך קיינמאל נישט געווען —

קאנפערענץ צווישען פרעמיער מאקדאנאלד און דעם אראבישען פיהרער אמען-רעהאני

ניו-יארק (יט"א) פאר זיין אבפאהר פון די פעראייניגטע שטאטען האט דער ענגלישער פרעמיער מאקדאנאלד אויפגענומען דעם בעקאנטען אראבישען פיהרער אמען-רעהאני, וועלכער האט זיינער צייט בעזוכט אויך דעם שטאטס-סעקרעטאר סטימסאן.

אמען רעהאני האט אין געשפרעך אויסגעדריקט דעם וואונש, דאס ארץ-ישראל זאל איינגעשלאסען ווערען אין דער פרייער פעדעראציע פון אראבישע לענדער און ענגלאנד זאל פערהאלטען דעם מאנדאט איבער ארץ-ישראל, שטיצענדיג זיך אויפ'ן צוטרוי פון די אראבער.

פרעמיער מאקדאנאלד האט נעענטפערט, דאס ענגלאנד וועט נישט דערלאזען צו קיין שום אונגערעכטיגקייט אין בעצוג צו דער אראבישער בעפעלקערונג און האט געבעטען דעם אראבישען פארשטעהער אפצווארטען מיט צוטרוי די רעזולטאטען פון דער אויספארשונגס-קאמיסיע אין ארץ-ישראל.

150,000 יודען אין סאוויעט-רוסלאנד קענען נישט לייענען און נישט שרייבען

מאסקווע. (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט'ן קאמף געגען אנאלפאבעטיזם, וואס ווערט איצט אנגעפיהרט אין גאנץ סאוויעט-רוסלאנד, ווערט מיטגעטיילט, אז אנ'ערך 150,000 יודען אין סאוויעט-רוסלאנד קענען נישט לייענען און נישט שרייבען. די דאזיגע צאהל יודישע אנאלפאבעטען בעשטעהט פון מענשען אין עלטער פון 16 ביז 50 יאהר. עס וועלען איצט אנגענומען ווערען מיטלען צו ארגאניזירען קורסען אויף אויסווארצלען דעם אנאלפאבעטיזם צווישען די יודען.

צווייטער יודישער אויטאנאמער ראיאן וועט געעפענט ווערען אין רוסלאנד
צום יאהרטאג פון דער קאמוניסטישער רעוואלוציע

מאסקווע (יט"א) די אפיציעלע עפענונג פון צווייטען יודישען אויטאנאמען ראיאן אין ניי-זלאטאפאל, זאפאראזשער קרייז, וועט פארקומען דעם 7. נאוועמבער, אין דעם טאג, ווען אין סאוויעט-פערבאנד וועט געפייערט ווערען דער צוועלפטער יאהרטאג פון דער קאמוניסטישער רעוואלוציע.

דערוויל האט די קאמיסיע צו ארגאניזירען דעם נייעם יודישען ראיאן שוין איבערגענומען פאר דעם ראיאן צעהן דארפס-ראטען, צווישען זיי איינעם אנ'אוקראינישען. די צעהן דארפס-ראטען פערמאגען 36 קאלאניעס.

דער נייער יודישער ראיאן וועט ארומנעהמען א בעפעלקערונג פון 12,600 נפשות, פון וועלכע 71 פראצענט זענען יודען, און די איבעריגע — אוקראינער און דייטשען. דער ראיאן צעהלט 2,520 הויפען און נעהמט ארום א שטח פון קנאפע פערציג טויזענד העקטאר ערד.

בעלגישע יודען שפענדען 5000 פונט פאר דעם א"י הילפס-פאנד

אנטווערפען. (יט"א) דער קאמיטעט פאר דער ארץ-ישראל-הילפס-אקציע פון די בעלגישע יודען האט ביז איצט געזאמעלט 5000 פונט. די זאמלונג ווערט פארטגעזעצט. אין שפיץ פון קאמיטעט שטעהען: דער פרעזידענט פון דער ציונ. פעדעראציע ה' ושאא פישער, דער רב-הכולל ד"ר גינסבורגער און די רבנים פון די אנטווערפענער קהלות, צווישען זיי דער אגודיסטישער רב ראטענבערג. די „אגודה" האט אויסערדעם געבילדעט אנ'אייגענעם הילפס-קאמיטעט, וועלכער זאמעלט געלד פאר'ן אויפבוי פון דער חברון'ער ישיבה.

דענקמאל פאר עליזא אזשעשקא

גראדנא, 21. (טעלעגראפיש) נעכטען איז אין גראדנא אויף טעאטער-פלאץ פארגעקומען די פייערליכע ענטהילונג פון א דענקמאל פאר דער בעריהמטער פוילישער שריפטשטעלערין עליזא אזשעשקא. די שטאט איז צוליב דער פייערליכקייט געווען בעצירט מיט פעהנער און ביינאכט זענען אלע הייזער געווען אילומינירט.

עליזא אזשעשקא איז אויך בעקאנט מיט איהר הומאניטארער בעציהונג צו יודען, וואס איז געקומען צום אויסדרוק אין א רייה פון איהרע ווערק.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

22 דינסטאג
יח תשרי תר"צ

אקטאבער

זון־אויפגאנג 6.11
זון־אונטערגאנג 4.30

האנדווערקער־צוזאמענפאהר פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע

האט זיך נעכטען אנגעהויבען אין פאביאניץ

נעכטען 7 א זייגער אין אווענט האט זיך אין פאביאניץ אנגעהויבען א צוזאמענפאהר פון די יודישע האנדווערקער ארגאניזאציעס אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע. דער ראזיגער צוזאמענפאהר איז אן אויסערארדענטליכער און שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דער צושפליטערונג און צוריסענקייט פון די יודישע האנדווערקער אין לאדז. די לעצטע וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער אין לאדז האבען נאך מעהר פערשארפט די בעציהונגען צווישען די 2 האנדווערקער־צענטראלעס: פאלודניאווא 4, און זאוואדקא, דעריבער איז איצט נויטיג געווען דער צוזאמענפאהר, כדי עס זאל נישט בעדראהט ווערען די עקזיסטענץ פון די יודישע בעל־מלאכות, בעת די האנדווערקער־קאמער וועט אנהויבען קאנקרעט צו ארבייטען. דער צוזאמענפאהר איז גערופען געווארען דורך דער עקזעקוטיווע פון צענטראלען יודישען האנדווערקער־פערבאנד אין פוילען און איז גערופען געווארען נישט אין לאדז נאר אין פאביאניץ, כדי עס זאל נישט זיין קיין לאדזער צוזאמענפאהר, נאר פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע, וואו די פראווינץ זאל קענען קומען צום ווארט אין דער פראפארציע, וואס ס'קומט איהר.

צום צוזאמענפאהר זענען געקומען 3 פארשטעהער פון דער צענטראלער עקזעקוטיווע אין ווארשא די ה"ה: רעפוטאט ראסנער, בראמבערגער און בורגין. ס'זענען געקומען דעלעגאטען פון פאלגענדע שטעט: לאדז, פאביאניץ, לאסק, זדונסקא־וואליע, זעלאוו, אזארקאוו, פאדעמביץ, גארשקאוויץ, פיעטריקאוו, שעראדז, טאמאשאוו, וויעלון, וויערושאוו, אלעקסאנדער, סטריקאוו און ראדאמסק. לאדז איז רעפרעזענטירט דורך 16 דעלעגאטען, פון זיי: 9 ראטמענער פון דער האנדווערקער־קאמער, 3 פארשטעהער פון בייראט און צו 2 פארשטעהער פון יעדער צענטראלע.

דער צוזאמענפאהר קומט פאר אין א זעהר געשפאנטער אטמאספער, די דיסקוסיע האט זיך אנגעהויבען אונטערן צייכען פון געגענזייטיגע פארווארפען און נאר א דאנק די ווארשאווער דעלעגאטען האט זיך ביז שפעט איי דער נאכט איינגעגעבען איינצוהאלטען די גאנצקייט פון צוזאמענפאהר. די דיסקוסיע דויערט נאך.

דער צוזאמענפאהר איז געעפענט געווארען דורך רעפ. ראסנער, וועלכער האט צווישען אנדערע געזאגט: דער איצטיגער מאמענט איז זעהר א פעראנטווארטליכער און ממש אנ'איבערברוך אינ'ם לעבען פון יודישען בעל־מלאכה אין לאדז. די מלאכות נעהמט אן גאנץ נייע פארמען, צו וועלכע מען מוז צופאסען דעם יודישען האנדווערקער. דער ווירטשאפטליכער קריזיס און די עלאסטישע פאליטיק האט געברענגט דערצו, אז 70 פראצענט פון די יודישע האנדווערקער־ווארשטאטען שטעהען אהן ארבייט, אפילו אין די ערגסטע צייטען איז די געפאהר פאר א רואין פאר דער יודישער מלאכה נישט געווען אזוי גרויס ווי איצט. לאדז, וועלכע איז געווען דאס ווינקעלע פון דער ארגאניזירטער יודישער האנדווערקער־בעוועגונג איז איצט דער שוואכסטער, צוריקגעשטאנענסטער און רעזארגאניזירסטער אין דער בעוועגונג. די לאדזער האנדווערקער האבען לעצטענס געליטען כסדר מפלות, קודם־כל אין דער קאאפעראטיווער בעוועגונג און בעזונדערס בעת די לעצטע וואהלען צו די האנדווערקער־קאמערן, וואו ס'זענען פערלוירען געגאנגען 2 יודישע ראטמענער און 1 פערוואלטונגס־מיטגליד אין דער האנדווערקער־קאמער.

די ראזיגע מפלות האט לאדז צו פערדאנקען די רייסערייען און צושפליטערונג פון די יודישע האנדווערקער אין לאדז. די פאלגען פון דער ראזיגער צושפליטערונג לאזען זיך שוין בעמערקען. די פראווינץ ליידט דערפון אין דער ערשטער רייה, אין פיל שטעטלעך וויל מען די יודישע האנדווערקער נישט ארויסגעבען קיין האנדווערקער־קארטען. אין דער לאדזער האנדווערקער־קאמער טראכט מען שוין ווי אזוי צו פערשווערען די עקזאמענס פאר די יודישע האנדווערקער, ס'איז צוגענומען געווארען א דירעקטאר, וועלכער ענטשפרעכט נישט די פאדערונגען פון די יודישע האנדווערקער. אנשטאט זיך אקעגענשטעלען די ראזיגע צרות קומען פאר מחלוקת צווישען די ראטמענער פון דער האנדווערקער־קאמער, צו דעם מוז געמאכט ווערען א סוף. אויפ'ן צוזאמענפאהר מוז געוועהלט ווערען א קערפערשאפט, וועלכער די ראטמענער זאלען זיך מוזען אונטערווארפען און וועלכע זאל בכלל פיהרען די גאנצע ארבייט אין דער וואיעוואדזטווע, אונאפהענגיג פון דער א"ער אנדערער צענטראלע.

דאן איז געוועהלט געווארען א פרעזידיום: רעפ. ראסנער (פארזיצענדער) און בורגין, בראמבערגער, קאושימירסקי (לאדז), האכמאן (פאביאניץ), מינץ (טאמאשאוו).

ה' קאושימירסקי גיט אן א בעריכט וועגען גאנג פון די וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער און רעדט ארום די סיבות פון דעם, וואס די יודישע האנדווערקער זענען בע'עוולה'ט געווארען.

דאן האט זיך אנגעהויבען א זעהר שטורמישע דיסקוסיע, אין וועלכער ס'האבען אנטיילגענומען א גאנצע רייה דעלעגאטען. די דיסקוסיע האט זיך פערצויגען ביז פארטאגס.

ווי אזוי דארף מען דערלאנגען רעקורסען

אויף דער אויסמעסטונג פון הכנסה־שטייער

(2) אין משך פון דער לויפענדער וואך וועלען די צאהלער פון איינקונפט־שטייער, ד. ה. אלע בירגער (א חוץ מלוכה'שע און פריוואטע בעאמטע), וואס זייער הכנסה בעטרעפט מע"ר פאר 1500 זל. א יאהר בעקומען נאקאזען צו צאהלען דעם שטייער פאר'ן יאהר 1929. רעקורסען וועט מען קאנען דערלאנגען אין פערלויף פון 30 טעג, אבער די רעקורסען מוזען זיין בעגרינדעטע און עס מוז איז ניי גענוי ווערען אנגעוויזען, וואס דער צאהלער פערלאנגט און וואסער הכנסה־סומע ער אנערקענט.

די שטייער־צאהלער האבען דאס רעכט פון פערלאנגען פון די שטייער־אמטען קאפיעס פון די אויסמעסטונגס־בויגענס, אין וועלכע עס ווערט אנגעוויזען, מיט וואס פארא מאטיווען די שאצונגס־קאמיסיע האט זיך גע'רעכנט און וואסער שטייער זי האט ארויפגעלייגט אויף יעדען טייל פון די הכנסה. אהן אט די פאקטען קאן מען נישט דערלאנגען קיין גוטען רעקורס, בעזונדערס אין די פאלען, ווען די הכנסה שטאמט פון פערשידענע קוועלען, ווי א שטייגער פון א געוועלב און א פאבריק א. ד. גל. ס'איז מעגליך, אז פון איין פאזיציע איז דער שטייער בערעכענט געווארען ריכטיג און פון א צווייטען נישט ריכטיג.

פאר די, וואס צאהלען שטייער בלויז פון איין איינקונפט־פאזיציע האט דער רעדאקטאנטער אויסצוג א קלענערע בעדייטונג, דערצו נאך קאסט ער 7 זל. ביים פאדערען אנ'אויסמעסטונגס־בויגען ווערט פערלענגערט דער טערמין פון דערלאנגען דעם רעקורס.

כדי אויסצומיידען מיספערשטענדנישען איז גלייך צו פערלאנגען קוויטונגען ביים דערלאנגען א רעקורס. אזא קוויטונג דארף דער צאהלער אליין אויסשרייבען, אנקלעבען א שטעמפעל־מארקע פאר 20 גראשען און געבען אין אמט צו אונטערשרייבען.

פערנארט, אנגעשכור'ט און מאנס געווען

דאס פערפיהרטע מעדעל האט זיך געסמט אין פארק

(2) אין פאניאטאווסקי'ס פארק האט זיך נעכטען פריה אפגעשפילט דער פינאל פון א טיפיש גרויסשטעטישער מעדעלשער טראגעדיע.

די פרטים פון דער טראגעדיע זענען פאלגענדע

עהערנעכטען ארום 11 א זייגער אין אווענט זענען אין רעסטאראן „קאמעטא" (קאפערניק גאס 42) אריינגעקומען צוויי עלעגאנט געקליידעטע יונגע־לייט מיט א פרייליין און פערנומען א טישעל. נאכדעם, ווי די יונגעלייט האבען אויסגעטרינקען א פאר קעלישעקלעך בראנפען, האבען זיי צוגערופען א קעלנער און געהייסען זיך פארבערייטען א בעזונדערען קאבינעט.

נאך א האלבער נאכט האבען די צוויי יונגע־לייט בעצאהלט דעם רעכענונג און זענען אוועקגעגאנגען איבערלאזענדיג דאס פרייליין אין צימער שלאפען.

ווען דער קעלנער איז אריין אויפרוימען דעם קאבינעט — האט ער אויפגעוועקט דאס מעדעל און זי ארויסגעפיהרט אויף דער גאס. זי איז נאך געווען שכור אזוי איז זי געגאנגען איבער דער גאס, געוויינט און זיך געשאקעלט. א פאליציאנט האט זי ארעסטירט. ווען דאס מיידעל האט זיך אויסגעניכטערט, האט זי דערצעהלט, אז די צוויי יונגע־לייט איהרע בעקאנטע האבען זי אריינגענארט אין רעסטאראן זי אנגע'שכור'ט און מאנס געווען.

דאס מיידעל איז די 23־יעהריגע סטאניסלאווא בעזינ'ער נאפיורקאווסקא גאס 86 ערשט אינדערפריה, ווען זי האט זיך אויסגעניכטערט אין קאמיסא"יאט האט זי פערשטאנען וואס עס האט מיט איהר פאסירט ביינאכט. זי האט נישט געקענט פערטראגען די בושה און באלד ווי זי איז ארויס פונ'ם פאליציי־קאמיסאריאט האט זי אין אפטייק געקויפט א פלעשעלע יאדינע, אריין אין פאניאטאווסקים פארק, אוועקגעזעצט זיך אויף א בענקעל און אויסגעטרינקען סם.

א פערחלשטע האבען זי אין א צייט ארום געפונען צופעליגע דורכגעהער.

די פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די פאליציי זוכט די גירערטרעכטיגע פערפיהרער פון דעם לייכטגלויביגען און נאאיווען מעדעל.

די האנדעלס שעהן אין די געוועלבער אויפ'ן ווינטער־סעזאן

(ה) אין צוזאמענהאנג מיט דעם אנהויב פונ'ם ווינטער־סעזאן האט די שטעטישע סטאראסטווע פערעפענטליכט א פעראָרדנונג וועגען די האנדעלס־שעה'ן אין די געוועלבער פונ'ם 1. אקטאבער ביז'ן 31. מערץ 1930. לויט דער פעראָרדנונג קענען יאטקעס, קאלאניאל־געוועלבער א. ד. גל. א חוץ די, אין וועלכע עס ווערט פערקויפט אלקאהאל זיין אפען פון 7 אינדערפריה ביז 7 אין אווענט. שבת און פאר חגא־טעג פון 8 אינדערפריה ביז 8 אין אוונט.

רעסטאראנען פון ערשטער קאטעגאריע פון 10 אינדערפריה ביז 2 א זייגער ביינאכט; רעסטאראנען, קאנדיטארייע'ן א. ד. גל. צווייטער קאטעגאריע פון 8 אינדערפריה ביז 12 אין אווענד; רעסטאראנען, גארקיכען, ביר־האלעס פון דריטער קאטעגאריע — פון 7 ביז 10 אין אווענד.

בודקעס, קיאסקען פאר זארע־וואסער, זיסיקייטען א. ד. גל. פון 9 ביז 9 אין אווענד.

צייטונגס־פערקויף אין גאס, טאבאק און פאפיראסען — פון 7 ביז 11 אין אווענד.

ארבייטס־אנשטאלטען — פון 9 ביז 7 אין אוו.

פריזיער־אנשטאלטען, קאלאטעכנישע אנשטאלטען א. ד. גל. — פון 9 ביז 7 אין אווענד. שבת און אין די פאר חגא־טעג — פון 9 ביז 9 אין אווענד.

פאטאגראפישע אנשטאלטען נאר אין וואכען־טעג — פון 9 ביז 7 אין אווענד.

מלעטשארניעס, וואו מען פערקויפט צום עסען אינעווייניג און בלומען געוועלבער קענען זיין אפען זונטאג און אין די חגא־טעג פון 7 ביז 10 א זייגער אינדערפריה.

אין דעם לעצטען זונטאג ערב חגא פון קריסטוס געבורט און ערב פסח קענען די געוועלבער זיין אפען פון 1 ביז 7 אין אווענד.

די שולדיגע אין עובר זיין די ראזיגע פעראָרדנונג, וועלען צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

CYRK Staniewskich
Al. Kościuszki 75

פרעכטיגער פראָגראַם פון 18 וועלט־אַטראַקציעס.
בעמערקונג: היינט, דינסטאָג, דעם 22. און מיטוואָך, ד. 23. צו 2 פארשטעלונגען: 4 נאָכמיטאָג און 8 30 אָוענד.
אויף דער נאָכמיטאָג־פאָרשטעלונג פרייזען פערקלענערט גאלעריע 75 גר., קינדער — 50 גר., זיץ־פלעצער 1 זל

קאמף געגען דיפטעריט

אין דער וואָיעוואָדסטווע איז אונטער'ן פאָרזיץ פון ד"ר סקאַלסקי פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען בעקעמפען די שרעקליכע עפידעמיעס פון דיפטעריט און שאַרלאַך. עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אַזוי ווי אימפונגען געגען די קראַנקהייטען זענען אינגאַנצען אונשעדליך, זאָל מען איינפיהרען אימפונגען פונקט אַזוי ווי געגען פּאָקען ד. ה. אַז קינדער פון אַ יאָהר אָן וועלען בעקומען געגען שאַרלאַך־ און געגען דיפטעריט־אימפונגען. עס ווערט צו דעם צוועק אָרגאַניזירט אַ ספּעציעלע אָפּטיילונג צו פיהרען די אימפּינגען.

רשימות פון יאהרגאנג 1907, 1908 און 1909

(–) היינט, דינסטאָג, דאַרפען זיך מעלדען אין לאָקאַל פון מיליטעריש־פּאָליציי־אישען ביוראָ ביים מאַגיסטראַט (פּיעטריקאָווער 212) פון 8 פריה ביז 3 נאָכמיטאָג די יונגעלייט, וואָס זענען געבוירען געוואָרען אין 1909 י. וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 5 פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט און וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען

A B C D

מאָרגען – C H Ch

קאָנטראָל־פערזאַמלונגען פון יאהרגאַנג 1904 און 1889

היינט דאַרפען זיך צו די קאָנטראָל־פערזאַמלונגען צושטעלען

אין פּ.ק.או. I (נאָוואָ־טאַרגאָוואַ 18) שערעגאָוועצעס פון רעזערוו און לאַנד־שטורם מיט אָהן געווער (קאַטעגאָריע A C1 C2 און D) וואָס זענען געבוירען געוואָרען אין 1904, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9. און 11. פּאָליציי־קאָמיסאַריאַטען און זייערע פאַמיליען־נעמען הויבען זיך אָן אויף

K ביז Ko

מאָרגען – Ko ביז Kr

אין פּ.ק.או. לאָדז II (נייע ציגעל־גאַס 51) די געבוירענע אין 1889 י., וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 6. פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַמיליען־נעמען הויבען זיך אָן אויף אַלע בוכשטאַבען.

מאָרגען – 7־טער קאָמיסאַריאַט

A B C G D E F G H Ch I J

פּ.ק.או. פּאָוויאַט (פּעטריקאָווער 187) געבוירענע אין 1904, 1889 און 1902 י., וואָס וואוינען אין דער גמינע ברויעץ.

בעזוך פון שטאַטישען סטאַראָסטאַ אין דער יוד. קהלה

(–) נעכטען האָט דער שטאָטישער סטאַראָסטע ה' דיכדאַלעוויטש בעזוכט די יודישע קהלה. ער איז געוואָרען אויפגענומען דורכ'ן וויצע־פּרעזעס ה' בערגער, וועלכער האָט איהם אַרומגעפיהרט איבער אַלע צימערן פונ'ם לעצטענס גרינדליך רעמאָנטירטען און איבערגעבויטען קהלה־לאָקאַל און צולעצט זיך מיט איהם אונטערגעהאַלטען אַ קורצע צייט אין אַ פּריוואַטליכען שמועס.

בעשטראָפט פאַר אַרבייטען זונטאַג אין די פריזיר־אַנשטאַלטען

(ב) אין פאַרגאַנגענעם זונטאַג האָט אַ ספּעציעלע קאָמיסיע פונ'ם פריזיער־צעך מיט פּאָליציי אַדורכגעפיהרט אַ רעוויזיע אין די פריזיר־אַנשטאַלטען, כדי פעסטצושטעלען, וועלו עס ווערט געאַרבייט זונטאַג.

די קאָמיסיע האָט פעסטגעשטעלט, אַז אין אַ סך צעלכע אַנשטאַלטען ווערט זונטאַג כמעט נאָרמאַל געאַרבייט.

די אינהאַבער ווי אויך די קליענטען וואָס זענען דאָרט געווען, זענען בעשטראָפט געוואָרען צו בעצאָהלען פון 20 ביז 150 זל.

ווער איז שולדיג אין טראַגישען טויט פון אַרבייטער

ביי דער קאַנאַליזאַציע

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם טראַגישען טויט פון דעם אַרבייטער אַנדזשעיטשאַק — האָט די מאַכט גענומען קאָנטראָלירען די זיכערקייט פון די אַרבייטער ביי די קאַנאַליזאַציע־אַרבייטען.

די אויפזעהער און טעכניקער זענען פאַראַנטוואָרטליך פאַר יעדער פאַרנאַכלעסיגקייט פון די זיכערהייטס־מיטלען ביי דער אַרבייט.

צי וואלט די וועלט געווען בעסער
ווען פרויען וואלטען געווען די הערשערינס?
אינטערעסאנטע רעדעס וועגען דער פראגע אויפ'ן קאנגרעס פאר געשלעכט-רעפארם אין ענגלאנד

מיט א קורצער צייט צוריק האט א בעריהמטע פרויען־רעכטלערין געהאלטען א רעדע אויף דעם קאנגרעס פון פרויען אין לאנדאן. זי האט זיך ארויסגעדריקט, אז א פרוי, וועלכע הערט אויף צו ארבייטען דערפאר, וואס זי האט חתונה, אדער א פרוי, וועלכע ארבייט נישט מיידעלוויז, דארף זיך שעמען פאר איהר אייגענעם געוויסען. זי האט ערקלערט, אז עס וואלט זיין ווינשענסווערט, אז דער שטאט זאל אננעהמען א געזעץ, וועלכער זאל צווינגען פערהייראטע פרויען צו ארבייטען און פערדינען אויף זייער לעבען און טיילוויז העלפען אין דער אויפהאלטונג פון זייערע קינדער. אויב מען קען אזעלכע געזעצען צוליב איין אורזאך אדער א צווייטער נישט אננעמען, האט זי געזאגט, דאן וואלט מען לכל הפחות געדארפט זעהן, אז די געזעלשאפט זאל מאראליש צווינגען פרויען צו ארבייטען גלייך מיט די מענער זייערע. עס זענען דא א סך פרויען, האט זי געזאגט, וואס שעמען זיך אפילו היינט, צו טאג, ווען זיי העלפען זייערע מענער אין זייערע אייגענע געשעפטען. זיי האלטען עס פאר א חרפה און א בושה. עס קומט אויס, לויט זייער מיינונג, אז עס איז די פליכט פון א מאן צו פערזארגען זיין פרוי מיט אלעם גוטס און אויב ער טוט עס נישט, דאן איז עס א סימן, אז ער האט זיין פרוי נישט ליב.

אינטערעסאנט איז, אז די רעדע פון דער בעריהמטער פרויען רעכטלערין איז אויפגענומען געווארען מיט גרויסע אפלאדיסמענטען פון אלע דעלעגאטען פון פרויען ארגאניזאציעס. זיי האבען ערקלערט אין זייערע רעדעס, אז שוין איצט זענען דא פיל שטעט, אפילו מדינות, וואו די פרוי הייבט ביסלעכוויז אן צו דערפיהלען איהרע פליכטען; אז עס איז נישט קיין חרפה צו ארבייטען אפילו נאך דער חתונה און פיהרען געשעפטען. דער פאקט איז, אז אין א סך לענדער פערנעמען שוין פרויען זעהר וויכטיגע געשעפטליכע אמטען. זיי ווערען אינזשענערען, דאקטוירים און די לעצטע צייט דרינגען זיי אפילו אריין אין די שווערסטע מלאכות, וואס מען קען זיך נאר פארשטעלען. עס זענען דא פרויען מאטראסען אויף שיפען און פרויען מינען־ארבייטער. עס איז קיין שום פראגע נישט, אז פיל שנעלער ווי מיר האבען גערעכענט הייבען פרויען אן צו קוקען גאר אנדערש אויף די בעדינגונגען פון לעבען, און עס וועט געדויערען א משך פון איינינע יאהרען און עס וועט אויסגעגלייכט ווערען דער גייסטיגער און מאראלישער צושטאנד צווישען פרויען און מענער.

אבער אויף דער דאזיגער קאנפערענץ איז געווען איין פרוי, וועלכע האט ערקלערט, אז די וועלט וואלט זיכער געווען פיל גליקליכער, ווען פרויען וואלטען געווען די הערשער אנשטאט די מענער. זי בעהויפט, אז עס איז אמאל געווען א צייט, ווען פרויען האבען פערנומען דעם ארט, וואס די מענער פערנעהמען איצט אין דער פאמיליע און אז עס זענען צו יענער צייט געווען פיל ווייניגער פאמיליען־צרות און געזעלשאפטליכע אומאננעהמליכקייטען ווי עס איז היינט צו טאג. דער אמת איז, אז אפילו איצט, דערצעהלט מען, זענען דא מאנכע געגענדען אין דער וועלט, וואו פרויען שפילען די ראלע פון די מענער און די מענער פערנעהמען דעם ארט פון די פרויען. אין אנדערע ווערטער מיינט עס, אז די פרויען זענען די פערדינער. זיי פערזייען און שניידען די תבואה אויף די פעלדער. זיי זענען די פאסטוכער און זיי זענען אויך די יעניגע, וואס בויען הייזער, ליגען אויס שאסייען און — טוען אלצדינג וואס מיר זענען געוואוינט, אז מענער זאלען טון. עס איז דא א גרופע אינזלען, וועלכע זענען בעקאנט אונטער'ן נאמען „מארשאל'ס איילענד". רייזענדע האבען אנומעלטען בעשריבען, אז מענער שטעהען אויף אין דער פריה און קארמענען די קינדער, ניאנטשען זיי, אין דער צייט ווען די מוטערס פון די קינדער זענען אויף די פעלדער און וועלדער און טוען די שווערסטע מלאכות. די רייזענדע ערקלערען אבער, אז דארט קומען אויך פאר א סך פאמיליען צרות און אז כאטש מען גט זיך דארט נישט אזוי אפט אבער גליקליך זענען דארט די מענשען נישט מעהר ווי אין אונזערע ציוויליזירטע לענדער וואו דער מאן איז א הערשער אנשטאט די פרוי.

מיר האבען איינמאל געלייענט אן ערצעהלונג, אין וועלכער ס'איז געשילדערט געווארען די לאגע פון א שלימזל'דיגען מאן, וועלכער איז כמעט קיינמאל נישט ארויס פון זיין הויז, ווייל דאס ווייב האט אויף איהם אנגעווארפען די קינדער (און קינדער האט ער געהאט א האלבען טוץ), און דער צייט וואס זי, זיין ווייב הייסט עס, פלעגט פערברענגען אין מארק, פלעגט פיהרען געשעפטען און געקומען אהיים האלבע נאכט. אפילו אין דער צייט ווען זיין פרוי פלעגט דארפען ווערען א מוטער, איז זי אויך אלץ געווען דער אמת'ער בעל־הבית. זי פלעגט דעם מאן נישט לאזען זיך מישען אין איהרע געשעפטען אויך אין דער צייט, ווען זי איז געלעגען קראנק אין בעט. דער שרייבער האט געשילדערט די נשמה־טראגעדיע פון דעם דאזיגען מאן. ער האט אזוי טיף געליטען פון דער איבערהערשאפט פון זיין פרוי, אז סוף־כל־סוף איז ער בעגאנגען זעלבסטמארד.

אונז שיינט, אז עס מאכט נישט אויס ווער עס זאל זיין דער הערשער, צי דער הערשער איז א מאן צי די פרוי. דארט וואו איינער וויל בעהערשען דעם אנדערען קען קיין גליק נישט זיין. ווי באלד אז איינער פיהלט זיך פערשקלאפט, מוז ער פיהלען אין זיך א ווונש צו רעוואלטירען, און אפילו ווען ער דערשטיקט דעם דאזיגען ווונש, קען ער אבער דעם וועהטאג נישט דערשטיקען און דער פאמיליען־לעבען מוז שוין זיין פול מיט ריסערייען און בייזקייטען.

צום אומגליק געפינט מען איצט פיל פרויען, הויפטזעכליך אין אמעריקא, וועלכע האבען פערלארען זייער גלייכגעוויכט און זיי וואלטען ווירקליך וועלען ווערען די הערשער איבער די מענער. עס זענען דא היימען, וואו די פרויען שטעלען זייערע מענער טאג־טעגליך אויף א שטרענגען קרייז־פערהער. זיי מוזען געבען אנ'אויספיהרליכען דין וחשבון וועגען אלץ, וואס ס'האט מיט זיי פאסירט און פערלויף פון טאג, וועגען יעדער בעוועגונג, וואס זיי האבען געמאכט, וועגען די געשעפטען וואס זיי האבען געפיהרט, און זעלבסטפערשטענדליך מיט וועמען זיי האבען זיך בעגעגנט, הויפטזעכליך אויב זיי האבען גערעדט מיט א פרוי אין געשעפט אדער אויסער'ן געשעפט. קען מאקע דער שרייבער צוויי מענער, וועלכע זענען פערהייראט אנ'ערך אכצעהן יאהר און וועלכע האבען געלעבט א גאנץ געמיטליכען לעבען מיט זייערע פרויען און קינדער. אבער מיט דעם אויפשוואונג פון דער פרויען־רעכט־בעוועגונג זענען די צוויי ווייבער געווארען ווי פערשכור'ט פון זייער בעגעהר צו פרייהייט און זיי האבען אנגעהויבען איבערקעהרען דעם ריישעל. אנשטאט דעם, וואס פריהער האבען די מענער געהאלט זיין הערשער אין דער היים, כאטש נישט אלע־מאל איז דאס זיי געלונגען, האבען די ווייבער זייערע איצט איבערגענומען די גאנצע פיהרערשאפט, און אויף יעדען שריט געלאזט וויסען, אז זיי זענען די אמת'ע הערשער און אויב די מענער ווילען עס נישט ליידען, מעגען זיי שרייען חי וקים.

עס פערשטעהט זיך, אז דאס זענען אלץ אויסנאהם־פאלען. די מעהרסטע מענער זענען נאך אלץ די בעל־הבתים פון זייערע היימען, און אויב זיי זענען עס נישט אינגאנצען, ווילען זיי עס זיין. און ביי יעדער געלעגענהייט בעטאנען זיי זייער מאכט און איבערהערשאפט. די צאהל פון מענער, וואס דיקטירען זייערע פרויען אויף יעדען שריט און טריט ווי אזוי זיי זאלען האנדלען און ווי זיי זאלען געהן וואס זיי זאלען רעדען — איז אומגעהויער גרויס. און דאכט זיך, אז פאמיליען־לעבענס וועלען פיל גליקליכער געפיהרט ווערען, און די געזעלשאפט וועט לעבען א בעסערען, שעהנערען לעבען, ווען נישט דער מאן און נישט די פרוי וועלען זיין דער הערשער, נאר זיי וועלען זיין גלייכע חברים און זיך טיילען אין ליידען און פריידען איינע מיט די אנדערע.

י. מאנינא

—=:§:=—

א דאנק און אפזאג
אויפ'ן פארשלאג וועגען יודישען לעגיאן אין ארץ־ישראל

בוקארעשט. (יט"א) בעת די א"י געשעהענישען האבען די יודישע רעזערוו־אפיצירען און סאלדאטען זיך געווענדעט צו דער ענגלישער רעגירונג מיט א פארשלאג צו בילדען א יודישען לעגיאן און צו פאהרען פערטיידיגען די יודען אין א"י. איצט איז אנגעקומען א תשובה פון קאלאניען־מיניסטער לארד פאספילד. ער דאנקט די פארשלאג־געבער פאר זייער אידעאלען פערלאנג. ער פערשטעהט די מאטיווען וואס האבען זיי דערצו בעוואוינען, זייער פארשלאג נעמט ער אבער נישט אן; אין א"י איז איצט פערהאן גענוג מיליטער, וואס איז בכח איינצוהאלטען די רוה אין לאנד.

אברהם רייזען — מיטארבייטער פון „פארווערטס"

ניו־יארק, (יט"א) אברהם רייזען איז אריינגעטראטען אין „פארווערטס".

מאסקווע, 20. (יט"א טעלעגראפיש) די יודישע קאמוניסטען פון שטעטעל קאיראנאוו (געבורט־שטאט פון אברהם רייזען) האבען אפגעשאפען פון דער שטעטישער שוהל דעם רייזען נאמען, וועלכע זי האט געטראגען.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאז.

גאסטראלען פון די בעליבטע ארטיסטען
וויערא קאניעווסקא, פאול ברייטמאן

היינט, דינסטאג, דעם 22-סטן, 9 אין אווענד די ליבלינגס-פיעסע פון לאדז
די רומענישע חתונה
אין 4 אקטען. הויפטראלען: „דבורה"—וו. קאניעווסקא, „ישראל"—פ. ברייטמאן.

מיטוואך, דעם 23-טען אקטאבער 9 אווענד ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע
וועלוועלע שמדניק
אין 4 אקטען פון ס. קארנטייער, מוזיק פון דוד בייגעלמאן, רעזשיסירט פון ס. קארנטייער, הויפטראלען „צניוטקא"—וו. קאניעווסקא, „וועלוועלע"—פ. ברייטמאן
עס ווערט געזונגען פאלגענדע נומערען: איך בין א מיידעל פון אדעס, איך זוך א בחור, זאלסט נישט הערען טאטע מאמע, וואלאדקע פון מאלדאוואנקא, בלאפען דארף מען קענען, פאניע נע ווד, זיי נישט ברוגז, לאמיר טאנצען טאנגא.
בעמערקונג!!! אין 3-טען אקט קומט פאר א גראנדיעזער מוזיקאלישער עפיזאד אדעס ביינאכט ביים פארט פון ים. שעהנע טענץ.

ס'נעמט אנטייל דאס גאנצע פערסאנאל. בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.
אדמיניסטראטאר: מ. ארנוואלד. מוזיקאלישער לייטער: ל. זעלמאן.

אנאנס! די נאהנסטע פרעמיערע „וואו איז מענשליכקייט"

דער מאלפע-מענש

(37) (סענסאציאנעלער ראמאן)

קאפיטעל ניינצעהן

לאנגוואל איז אומרוהיג

מאריס איז ספעציעל ארומגעגאנגען אויף דער גאס, וואו עס האט געוואוינט אדעלע לעוושטיין.

ער איז אנגעקומען צו דער שטוב פון דער אקטריסע און אנגעקלאפט אין דער טיר.

צו זיין גרויס ענטוישונג האט ער זיך דערוואוסט, אז זי איז ארויס פון דער היים זיבען אין דער פריה.

נעוובארט האט געמאכט אויפנאהמעס אין דרויסען.

אין זיין טשיטשעסטערער סטודיע איז געווען ליידיג.

אין דעם קאבינעט פון רעזשיסער איז געזעסען בלויז נעוובארט'ס סעקרעטאר און דער נייער סצענאריסט, וועלכער איז מיט א טאג פריהער אנגעקומען פון לאנדאן.

— איך ווייס נישט גענוי, וואו די אויפנאהמען ווערען איצט געמאכט, — האט געזאגט דער סעקרעטאר — איך ווייס נאר, אז ס'איז נעבען בראנדעל. אינדערפריה איז אהער געקומען פריילין מענדאזא מיט דערזעלבער פראגע. זי האט געוואלט איינלאדען די פריילין לעוושטיין צו פריהשטיק.

— וואס איך הער? געוואלט איינלאדען אויף א פריהשטיק? — האט מאריס פאמעליך איבערגעחזר'ט — גוט! אויב זי וועט נאך אמאל קומען, וועט איהר אזוי גוט זיין זאגען, אז פריילין לעוושטיין איז פערנומען און קאן נישט אננעהמען די איינלאדונג.

דער סעקרעטאר האט ביטרע א פינטעל געטון מיט די אויגען און בעמערקט:

— איך האף, אז זי וועט זיך נישט לאזען לאנג ווארטען, הגם ווען מען איז מיט דעם אלטען דזשעק אויף די אויפנאהמעס קאן מען נישט גענוי וויסען...

— איך האב דאך אייך נישט געזאגט, אז פריילין לעוושטיין פריהשטיקט מיט מיר. — האט איהם מאריס שטרענג איבערגעשלאגען.

— אך, יא! — האט זיך דער סעקרעטאר פלוצלונג דערמאנט — איהר געדענקט, איהר האט אונז פערגעבען אנ'ארבייט מיט א בלעטעל פון א ס״ענאר, וואס פריילין לעוושטיין האט געהאט פערלוירען?

מאריס האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ.

— איהר האט געפונען דעם מאנוסקריפט?

— ניין, דערווייל... נאר דער נייער סצענאריסט זאגט, אז אינ'ם בוך, וואו דאס פלעגט נאטירען די אנקומענדע סצענארען, איז איין פאזיציע פערשטרייכט מיט בינעווישען טוש.

— איך וואלט א קוק געטון אינ'ם בוך. — האט מאריס א זאג געטון.

דאס בוך איז תיכף אריינגעבראכט געווארען.

אין איהם זענען זעהר פינקטליך און גענוי געווען אריינגעטראגען די נעמען פון די סצענאר'ן, פון די מחברים, זייערע אדרעסען און די דאטעס, ווען זיי זענען אריינגעטראגען געווארען.

מאריס האט דעם בוך אויסגעלייגט אויף נעוובארט'ס שרייב־טיש און גענוי איבערגעלייענט די רשימה פון אלע מחברים.

— ס'איז דאך מעגליך, אז ער האט צוגעשיקט עטליכע סצענאר'ן? — האט מאריס בעמערקט — נישטא אין בוך נאך אויסגעמעקטע ערטער?

— ניין, — האט געענטפערט דער סעקרעטאר — אויף וויפיל מיר האבען בעמערקט איז בלויז איין שורה אויסגעמעקט. צווישען די מחברים וועט איהר דא געפינען כמעט אלע איינוואוינער פון טשיטשעסטער. נישטא, דאכט זיך, קיין איין מענש אין שטאט, וואס זאל נישט האבען אונגעשריבען פאר אונז א סצענאר, אדער פארגעלעגט זיינע גוטע עצות...

פאמעליך האט זיך מאריס'עס פינגער געצויגען איבער דער רשימה פון סצענאר־מחברים.

פאמעליך האט ער געקעהרט די בלעטער.

פלוצים האט זיך זיין פינגער אפגעשטעלט.

„דער כח פון שרעק — מיסטער גרעגארי פען", — האט ער איבערגעלייענט און א קוק געטון אויפ'ן סעקרעטאר. — שוין זשע שרייבט פאר אייך סצענאר'ן דער הער גרעגארי פען?

דער סעקרעטאר האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ.

— יא, ער האט אונז צוגעשיקט איינעם אדער צוויי סצענאר'ן. איהר וועט געפינען זיין נאמען אריינגעטראגען אין דעם סוף פון רעגיסטער. שרייבען שרייבט ער סצענאר'ן בלויז פאר מענדאזא'ן. צי איז ער נישט אמאל דער מענש וועלכען איהר זוכט?

— ניין! — האט מאריס שנעל געענטפערט — געפינט זיך נישט צופאל ביי אייך זיינער א מאנוסקריפט?

— אלע מאנוסקריפטען ווערען צוריק אפגעשיקט, — האט א זאג געטון דער סעקרעטאר — ער שרייבט זעהר שלעכט! איך געדענק, כ'האב געלייענט איין סצענאר. פאס, געדענק איך, האט זיך שטארק בעמיהט ער זאל אנגענומען ווערען צום אויפפיהרען. דערנאך האט זיך ארויסגעוויזען, אז פאס האט דערפאר בעקומען א גרויסע סומע געלד פון גרעגארי'ן, ער האט בכלל גענומען שוחד ביי מחברים. מיסטער נעוובארט האט זיך היינט פריה דערוואוסט, אז ער האט גענומען צווייהונדערט פונט ביי איין דאמע פאר דעם צוזאג אויסצונוצען איהרען א סצענאר. היינט אינדערפריה איז פון איהר אנגעקומען א בריף מיט אנ'אנקלאגע אויף פאס'ן.

ביני לביני האט מאריס ווידער געפונען גרעגארי'ס נאמען.

איבעריגענס, איז דאך אין דעם נישט געווען קיין ספעציעל אינטערעסאנטעס. ווער שרייבט עס בכלל נישט קיין סצענאר'ן?

מאריס האט צוגעקלאפט דאס בוך, און צוריקגעגעבען דעם סעקרעטאר.

— אבער וואס איז דא פערמעקט? — האט ער פערטראכטערהייד צוגעגעבען — אז כ'וועל טרעפען פאס'ן וועל איך פרובען דערגיין.

[illegible]

Kino MIMOZA
ul. Kilińskiego 178.

היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסער קלו אויפ׳ן גרונד פון דעם פּאָפּולערען לידעל א. נ.:

כ׳קוש דיין האנד מאדאם

אין דער הויפּטראָלע דער ליבלינג פון אלע

HARRY LIEDTKE

דער פילם ווערט דעמאָנסטרירט מיט געזאַנג-אילוסטראַציע.
דער באַליבטער זינגער **Z. ULLAS** וועט אויספיהרען
דאָס פּאָפּולערע ליד
„Całuję twoją dłoń Madam"

פראָפ. פאַריין פון האנדעלס- און ביוראָ-אנגעשטעלטע
אין לאָדז, אל. קאָשטשושקי 21, טעל. 77-27.
היינט, דינסטאג, דעם 22. אָקטאָבער ד. י., 8.30 אין אָוונט
ווערט אין פעראיינס-לאָקאַל (אל. קאָשטשושקי 21) פאָרקומען

די אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די אָנגעשטעלטע אין דער גאלאנטערי-בראנזשע
קאָלעגען! ערשיינט צאָהלרייך און פּינקטליך!
די פערוואַלטונג.
11134

א מנהל

מיט לאַנגיעהריגער פּראַקטיק און א מוסטערגילטיגער חדר, זוכט אַן׳ענגליכען פּאָסטען, עווענטועל א שותף צו עפענען א חדר אין א גרעסערער שטאָדט.
Abramowicz, Łódź, Aleksandrowska 14.

האַללאָ! האַללאָ!
קלינג טעל. **1,63-30**
„Pogotowie krawiecka Kiersza" **91** פּיאָטרקאָווסקע
רגג-געהעריג. — מאַסמאַנטעלע אויפּס יונגע פון גאַר יעטר 3 זל. א קלייד 2.80 זל. פּאַרטען פּאָר 3 זל. צוזאַמען מיט׳ן אפּגעבען און אפּשיקען. עקספּרעס ווערט געמאַכט, נעפּאַרבט, איבערגעאַרבעט. נעניצעוועט, קינסטליך געצערעוועט.
10075

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און וענערישע קראַנקהייטען און ליכטהיילאינסט.
נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

א פעהיגער
יונגערמאַן!
בעקאַנט אין דער מאַנופאַקטור - בראַנזשע מיט גוטע רעפערענצען, זוכט א פּאָסטען. אָפערטען אונטער „E. W." אין אדמ.

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאָלאָג-אקושער
נאַרוטאָוויטשאַ 31
טעל. 34-72
נעמט אָן פון 5—6 נאָכמיטאָג

8-קל. רעליגיעזע גימנאַזיום
פון דער געזעלש. „תורה ודרך ארץ" אין לאָדז

„בית אלפנא"
צעגעלניאַנאַ 60.
נייע שילער ווערען אָנגענומען.
ספּעציעלע פאַרבערייטונגס-קלאַסען פאַר קינדער פון 6 יאָהר.
די דירעקציע.
11116

טליתים-פאַבריק

אויספאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, קאַלאָמייער, ווי אויך טליתים קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספּערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל, ביי

א. ח. ציטרינאַוויטשקי, קאַמיענאַ 1,

אין 2. טויער, פאַרטער. קומט איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: ס׳ווערען אויך אָנגענומען אלטע טליתים צום וואַשען.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַסקאָווסקי נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—5 7—6
ד״ר ראָזשאַנער הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין- אויגען-קראַנקהייטען פאָלאַק	1—2 7—8
ד״ר יוסטמאַן נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראָזענצווייג קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד״ר פּאָפּיערני פרויען און געבורטס-הילף	1-1½ 5-6
ד״ר קאָנמאַר בירורגישע-קראַנק.	4½-5½ ווג. 1—2
ד״ר ווײנבערג אינ. הערץ לונגען	12—1, 6½—7½
ד״ר סטופעל רענטגען	12—2, 4—6
א. נראָדזענסקי צאָהן-ארצט	5—7
נ. ראַזעס צאָהן-ארצט	8—2

און-מאַנדעהאַלונג, באַלייכטונגען, קאַרצען, מאָסאַזש א.א.וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרן
א רענטגען-אינסטיטוט
האַלונג פון הויט קראַנקהייטען (פּאַרך) מיט עקספּעריענטלער, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע ענגליכע אַנאַליזען. א קודם פאַר שטאָטלער.
אויסגענאַמענע שורלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכם.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג
וויזיט אין דער שטאַט.
ערצט.-קאָסמעטיש. גאַבינעט
פרל. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונט

אכטונג, ה״ה פּריזיערס!
צו די ימים-טובים עמפּפעהל איך א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע

קעלנישע וואַסערן

„ORO", „PIXIN" ראַזיר-זייף
ווי אויך א רייכער אויסוואהל פון שטאָהל = זאַכען און פלאַטין.
אלעס צו געגויע פאַבריקס - פרייזען.

J. Drukier Zawadzka 11
telefon 75-92

כי יהי׳ ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט!!!
זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין רעכטסקאָנסולטאַציאָנס-ביוראָ צו ה׳

י. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17
טעלעפאָן 79-48

וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אדוואָקאַניעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פּוילען, שותפות-אַקטען וועגען דירות און אַרויסזשאַנד ראַזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפּראַכען.
מיט אכטונג
י. מאַנעלאַ, רעכטסקאָנסולענט
פּעטריקאָווער 17.

Dr. med. **J. Lubicz**
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינציגע פּראַצאָוניע פון ווינטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, ווי: וועלטרעקעס אויף פלאַטפוסען, קונסטליכע פיס, גאַרסעטען א. ז. וו. עמפּפאַנגט פון 5—7 אָוו.
צוריקגעקעהרט.

לאָדז, פּעטריקאָווער 48 טעל. 11-62
Café „ATLANTIC"
מאַכט בעקאַנט, אַז פון דינסטאָג, דעם 22-טען אָקט. און טעגליך וועלען פאָרקומען

קאָנצערטען פון מוזיקאַלישען קוואַרטעט

אונטער דער לייטונג פון אַן׳ערשטקלאַסיגען דיריגענט.
בעמערקונג: דער בופעט איז רייך פערזאָרגט. שנעלע און סאָלידע בעדינונג!

מודעה לאפרושי מאיסורא

נעכטען, דעם 1-טען טאָג חול המועד, האָט א פרוי (דוכט זיך ליבינסקא) געקויפט ביי א ביישער אין כאָיני, זעליג קאַטשינסקי, רזשעוואָסקאַ 131, צוויי פיס אלס גלאַט כשר, שפּעטער איז געוואָרען בעוויזען, אַז די פיס זענען פון א טריפה בהמה, זאָל די פרוי דאָס וויסען, און דער ביישער זאָל קומען היינט, 1 א זייגער אין דער גמינע צום ראַבינאַט, כדי צו געבען אַן׳ערקלערונג.
לאָדזער ראַבינאַט.
11117

נאָר פאַר 175 זל.
אויף ראַטעס
בעקומט איהר א 3-לאַמפּיגען

ראַדיאָ-אַפּאַראַט
אהן אקצעסאריעס — אין דער פירמע

Polskie Radjo
Inż. J. KRZYŻANOWSKI i S-ka
Andrzeja Nr. 4.

פעלץ-וואַרען אַלער אַרט
צו קאָנקורענץ-פרייזען

לויט די נייעסטע מאָדעלען אין א רייכען אויסוואַל ווי אויך ענצעלנע פעלעכלעך, אַלערליי רעפּאַראַטורען אויף די בעסטע בעדינגונגען עמפּפעהלט

I. SZWARCMAN
Narutowicza 42, tel. 1,66-31
בעמערקונג: קירזשנער- און שניידער-ווערקשטעל אויפ׳ן אָרט.
1122

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדסקאַ 1.

פאַר הויט-, וועגערישע הויט-קראַנקהייט, פון מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויסשלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליום מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
— — עפענט פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. עמפּט-אָן א פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

Dr. med. **J. Polakow**
☞ קינדער-קראַנקהייטען ☜
צוריקגעקעהרט
קאָנסטאַנטינער 37, טעל. 39-75
אין ד׳ לעטשניצע פּעטריקאָווער 294, טעל. 289

צאָהן-ארצט
St. Gelberg
וואוינט יעצט
14 Zawadzka 14
נעהמט אָן פון 10-2 און פון 4-7.

Dr. M. Eljasberg
66 פּיעטריקאָווער 66
צוריקגעקעהרט.

בוכהאנדלונג נ. בערלינסקי

	פרייז	יעצט
אָנגעקומען:		
7 בענדער דוד בערגעלסאָן	45 זל.	— 24 זל.
2 „ ברונאָ יאַשיענסקי „איך פערברען פּאַריז"	9— „	5.85 „
עמיל לודוויג „יולי 1914"	3— „	2.10 „
רעמאַרק „מערב פראָנט קיין נייס"	3— „	1.50 „
פיליפ מעלער „לעבען און גענדי"	6— „	3.25 „

אויך אלע יודישע אָריגינעלע קלאַסיקער און אלע איבערזעצונגען, ווי אויך די נייעסטע אויסגאַבען פון אלע אין- און אויסלענדישע פערלאַגען. בעמערקונג: א בעקוועמער צאָהלונג קרישטאָף מיט דעם בוך סמעטאַנאַ און מאַקסים גאָרקי 7 בענדער אויף הנחה-פרייזען צו בעקומען אין בוכהאַנדלונג בערלינסקי אַלט-שטאָט 12 אין הויף, 2 שטאָק.

צו פערמיטען 7 צימער מיט קיך

ערשטער שטאָק, מיט אלע בעקוועמליכקייטען אין צענטרום פּיעטריקאָווער-גאַס, ווי אויך 5 פראָנט-צימער אויף ערשטער שטאָק. צו ערפאַהרען ביי ד. פוקס, זשעלאָנאַ 17. פערמיטלער געוווּנשט.

אַנ׳אָרט צו שלאָפען!
פאַר 2 אָנשטענדיגע יונגעלייט אויף מאָנאַטליך. די אדרעס צו ערפאַהרען אין אדמינ.
11118

א שדכן,
וועלכער פערקעהרט אין בעסערע קרייזען, קען אָנגעבען זיין אדרעס אין אדמ. „נייער פּאָלקסבלאַט" פאַר „ש ל—ן"

א געוועלב
מיט א וואוינונג צו פערדינגען. דאַלנאַ 2 ביים רוג זגערזשער.

ס׳ווערט געברויכט קוואַליפיצירטע שטריקער-אַרבייטער
ווי אויך א לערן-יונגעל. צו ערפאַהרען אין אדמ.

פערלוירען געוואָרען
מיליטערישע דאָקומענטען אויפ׳ן נאָמען פון שמואל נאַסקאַוויטש. אָפּצוגעבען מרדכי גבאי׳ס גאַס 25 צו נאַסקאַוויטש.

אויך פערטיגערינס
צו מאַנטעלס, טאַשען-נייערס ווי אויך אָבערלאַק-נייערס אויף אויסטערסט ווערען געזוכט. ס׳קענען זיך אויך מעלדען שפּרינגערס מיט 8. מאַשינען אויף אַהיימצונעהמען ארבייט. צו מעלדען זיך בזשעזשינער, נאַטאַניעסקאַ 26

ס׳ווערט געברויכט א העפטשקע-מאַכער (יד)
ביי קריגער, פּלאַץ וואָלטשאַנסקי 7. 11128

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
זאָשעזשינער 11, טעלעפאָן 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד״ר אימיך נאָז, האַלז, אויערן קר.	4½—5½
ד״ר קערשנער קינדער-קראַנקה.	11-6 4½-5
ד״ר שימאַן אינערליכע קראַנקהייטען	12—2
ד״ר ליבינש הויט און געשלעכט-קר.	1½—12½
ד״ר שפּירנפלד נערווען און גמיטינג קר.	1—2
ד״ר גאָלדבלאַט אויגען-קראַנקה.	1½—12½
ד״ר חיים כירורגישע קראַנקהייטען	2—3
ד״ר שפּערלאָווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	4½—5½

סמוקט-קוואַרץ, שפּראַך-שטערונגען די שפּעטלען א.א. די מאָסאַזש-זשעלין, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַלונג, איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציע. אויך ערלעדיגט איזאַמען און שטאָט. און לאַבאָראַטאָריע ווערען אונגענומען אלע ארט אַנאַליזען, אויך פלעגמע און בלוט
אימפּונגען נעגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד״ר לאָזשינסקי סטאָמאַטאָלאָג
צאָהן-ארצט 10—1 3—6
קינסטליכע צאָהן, קאָראָנקעס, פּלאָמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג

Dr. med. J. Sadokierski
סטאָמאַטאָלאָג
פאַר מונד און קיפער-כירורגיע און פּלאַסטיק.
צאָהן-רעגולירונג, רענטגען-דיאַגנאָסטיק
נעמט אָן פון 3-7 א זייגער נ. מ. פּיעטרקאָווער 164 טעל. 7-83.

אַבאָנעמענט-פּרייז: [illegible]
[illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałowa Ch. J. Rozentowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat" Piotrkowska 2